

EESTI

S

35s

POORDILEHT

Nr. 7

JUULI

1939

K. K-Ü. „Töökoos“

Tallinn, Pärnu mnt. 28

Telefon 462-56

N. Liidu kirjanduse keskladu Eestis

Külastage meie ladu, kus on suures valikus raamatuid ilu-, kunsti-, teadusliku, põllumajanduse ja tehnilise kirjanduse alalt:

Tähelepanu vääriavad järgmised raamatud spordi alal:

Вайсмюллер. Плавание американским кролем. Перев. с англ. 55 стр.	0.50
Гориневский, проф. Здоровье физкультурника. 96 стр.	0.80
Дешин и др. Справочник врача-физкультурника. 136 стр.	1.20
Иваницкий, проф. Движения человеческого тела. 262 стр.	4.00
Игры и развлечения. 108 стр.	1.20
Крячко и др. Спортивная травматология (основы) 217 стр.	2.40
Поликарпов. Сооружение и оборудование мест для легкой атлетики. 40 стр.	0.50
Раскин и др. Самоконтроль и санитарно-гигиенические навыки физкультурника. 111 стр.	0.40
Саркизов-Сезраил, проф. Научные основы закалывания. 172 стр.	4.00
Спортивные игры. Под ред. Кашуро. 327 стр.	4.00
Файзулин. Дальние проплывы. 108 стр.	0.80
Яковлев. Игры для уроков физических упражнений. 159 стр.	1.20

Võetakse vastu tellimisi „Физкультура и спорт“ ajakirja peale. Hind aastas Kr. 7.00

M. KLEMMER

elektro-mehaanikatööstus „HELIOS“

Tallinn, Hollandi 26 - Telefon 316-90

MOODSAID KESKKÜTTESEADEID

„Helios“ radiaator-konvektorid, värske õhu ventiilidega või ilma

Lihtsaim ja praktilisim tuuletõmbeta ettesoojendatud värske õhuga ventilatsioon keskküttega majadele

Rauast keskküttekatlad

- Kolme suitsukäiguga, harilikud šoti laeva tüüpi
- Suurendatud põlemisruumiga, turba- ja puukütte jaoks
- Magasiniga katlad

Keskkütte kombinatsioon-ventiilid radiaatorite ja sooja-vee-boilerite temperatuuri reguleerimiseks

Õlikütteseaded lihtsad ja automaatsed; keskküttega majadele, pagariahjustele, tööstustele jne.

Veemõõtjad külmale ja soojale veele

Mitmesugused kontroll- ja reguleerimisaparaadid

E. Spordilehe käesoleva numbri kaanepildil on toodud rahvatantsijate mass-esinemine peetud Eesti Mängudel. Nende esinemine leidis üldist kiitust ja sooja poolehoidu

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

20. AASTAKÄIK

Nr. 7

JUULI

1939

Eesti Spordileht ilmub **Eesti Spordi Keskliidu** väljaandel iga kuu 5. päeval. **Toimetus ja talitus:** Tallinn, Harju 48-6. Tel. 444-28. Talitus avatud iga äripäev kl. 9—3.

TELLIMISHIND: aastaks 4 krooni, 1/2 a. 2 kr., 1/4 a. 1 kr.

Välismaale aastaks 6 krooni, 1/2 a. 3 kr., 1/4 a. 1 kr. 50 snt.

Tellimiste vastuvõtm. talituses, kõigis postkontorites ja ajakirjanduse kontorites

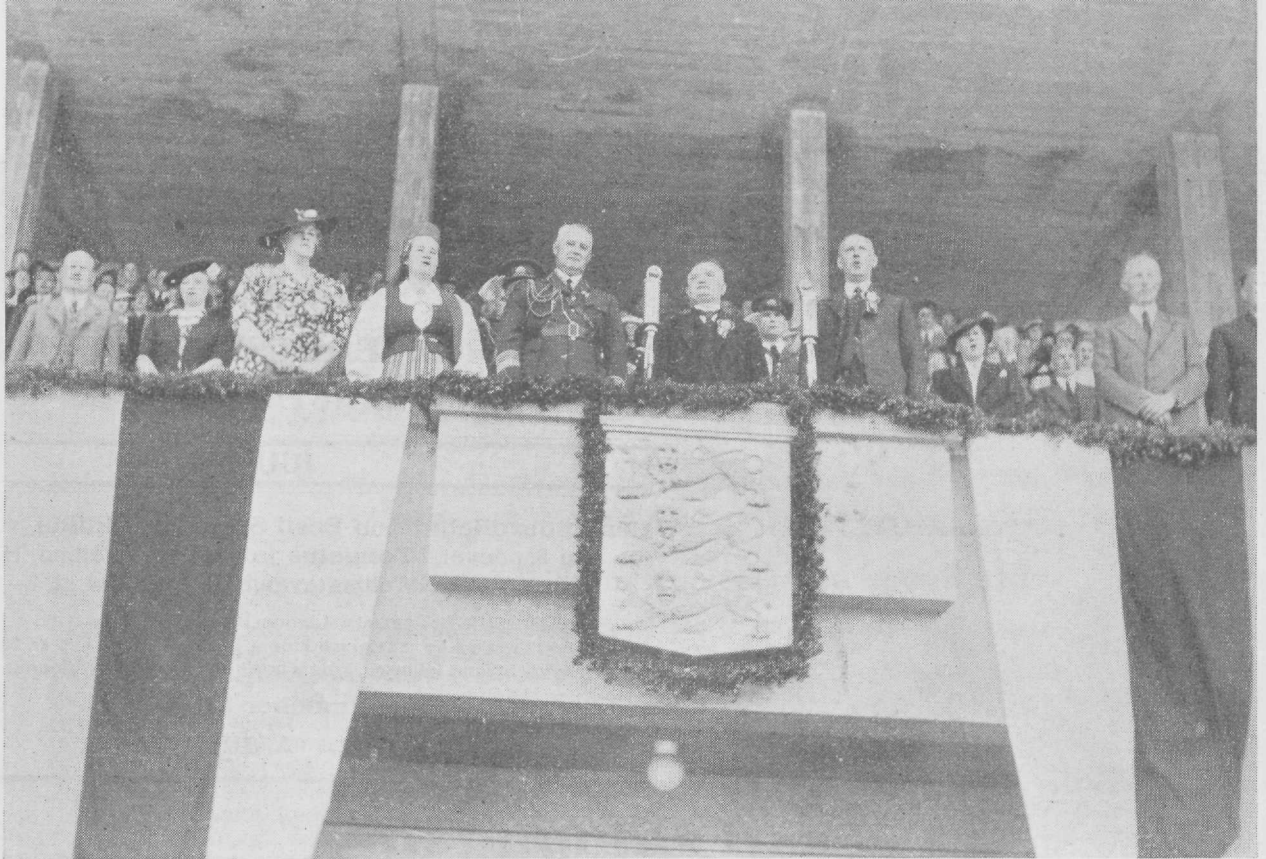
Üksiknumber 35 senti.

Toimetaja: **AADU ADARI.**

Eesti Mängudelt

Vabariigi President K. Päts saabununa staadionile Eesti Mängude lõpp-pidusiusteks. Temast vasakule EM peajuht, spordi keskliidu esimees K. Terras ja EM üldjuht G. Kalkun, paremale — EM peakomitee liikmed ja keskliidu abiesimehed A. Anderkopp ja V. Prii

Eesti Mängude kõrgeimad külalised eesotsas Vabariigi Presidendi K. Pätsi, sõjavägede ülemjuhataja kindral I. Laidoneri ja peaministri K. Eenpaluõga

Därast Eesti Mängusid

Eesti Mängudele, mis järjekorralt olid teised, teha hake bilanssi. Selleks on tarvis asjaomaste üksikasjalisemat ülevaadet ja aruannet ning ka asjaomaste endi kriitikat. Kõike seda, mille täitmine tohiks olla endastmõistetav, on vaja edaspidise huvides. Seda on vaja Eesti Mängudele parema ja kindlama tuleviku kindlustamise huvides.

Seni aga, eelpool-nimetatu toimumiseni, rahuldume esialgse kommenteerimisega, kusjuures esialgne kommenteerimine võib olla samastatav mitte kõige põhjalikumana, vaid rohkem-vähem pealiskaudse käsitlemisega.

Möödunud Eesti Mängudest heatahtlikult kõige paremalgi arvamusel olles ei tohiks lubatavaks ega reaalseks pidada nende hindamist ületamatuks saavutuseks või sääraseks saavutuseks, mille puuduksid silmapaistvad vead. Seejuures tuleb küll aga ühineda kõigi nende avaldustega, mille sisuks mängude ajal ja veelgi enam pärast mängusid oli, et 2. Eesti Mängud olid laiaulatuslikuks ettevõtteks.

Nüüd, üks kuu pärast mängusid, tuleb veelgi enam ühineda veendumusega, et 2. Eesti Mängudel nähti pilte, mis niipea ei unune. Massesinemised nii võimlejatelt kui rahvatantsijatelt ühes rongkäiguga andsid Eesti Mängudele nende õige ilme. Päris loomulikuna

tundus, et rahvatantsijad osutusid kõige populaarsemateks. Populaarsuse omandasid nad juba rongkäigus, selle lõppu paigutatud rahvana rahvarõivastes. Rahvatantsijate esinemisel staadioni väljakul tundus nii paljudele, et vaatajate silmade ees on suur hõljuv lilleväli. Pilt oli väga kaunis. Ei tarvitse põrmugi ka helda, et see õige poleks. Sellises ulatuses, nagu möödunud mängudel, pole meil varemalt rahvarõivast esinenud. Võib öelda, et meie rahvarõivas paneb end maksma ja et meie rahvarõival on ees uut tulevikku suurteil rahvapühadel.

Meie rahvarõivas on pidulikult rõõmus. Kuipalju kaasärõõmustavaid ja ühtlasi imetlevaid pilke kiindus rahvarõivades näitsikutesse! Oli ka rohkesti stseene, mis seda imetlust peale rõivaste eneste täieliselt väarisid. Vaatajaskonnalt rahvarõivas noorusele avaldatud soojadest tunnetest kõnelenult, võis veelgi rõõmustavamana näha, kuidas Setumaa näitsikud oma kõrge hõbekoormaga kõrgel rinnal vaatasid ja vestlesid Muhu neidudega või vastupidi. Oli südamlikke ja noorusest tulvil stseene.

Tuli meele, mis peaminister K. Eenpalu oli öelnud Võrus Võrumaa Mängude puhul. Ta märkis seal, et mängudel oleme oma võimed esmajoones rakendanud

ilu ja tervise teenimisele. Ilu ei leidu ainult looduses ja kunstis, vaid palju täiuslikumal kujul ja puhtamal kujul ilmneb see harmooniliselt arenenud inimkehas. Kõik need väärtused, mis mängides ja tantsides pakutakse, pole mõeldud ainult seks korraks. Ma soovin — ütles peaminister — et kehaline kasvatus kanduks kogu rahva sekka.

2. Eesti Mängudel esitatud võimlemisharjutused ja nende täitmine on suur peatükk oma ette. Tundus nii palju, et võimlemisharjutustes oleks tahtnud näha suuremat mitmekesisust. Meiegi oludes peaks täiesti mõeldav olema, et järjekordsed harjutused järgmisteks Eesti Mängudeks töötatakse välja juba 2—3 aastat enne järgmisi mängu ja et neid enne lõplikku paigutamist mängude kavasse esitatakse avalikkusele üksikute võimlemisrühmade sooritused. Siis selguks ka, millised harjutused publiku seisukohalt tunduksid läbilöövatena, ning asjal oleks ka see paremus, et harjutused mängudel ettekanadele tulles oleksid rahvale juba enne tuttavad, mis võimaldaks harjutuste paremat mõistmist ja läbilöömist. Harjutuste täitmise alal — võrrelduna eelmiste mängudega — tundusid ka seekord naised, tütarlapsed kaasa arvatud, parematena kui mehed. Poisid, eriti aga mehed, endisel tasemel, kui koguni mitte nõrgemad. Harjutusi võimlejate eneste kaasalaulmise saatel oli nüüd vähem — ainult üks. Nüüd oldi asutud seisukohale, et kaasalaulmine mõjub harjutuste täitmise puhtusele kahjustavalt.

Mis aga Eesti Mängude suhtes võimlemise alal peaks olema tingimuseks sine qua non, on see, et igal massesinemisel peab võimlejaterühm olema vähemalt nii suur, et see katab staadioni väljaku. Selleks peab igas massesinemise rühmas (naised, tütarlapsed, mehed, poisid) olema 1000 võimleja ümber, mis tohiks olla saavutatav. Ka nüüd, 2. Eesti Mängudel, ei olnud igas rühmas nii palju võimlejaid.

Noorte kergejõustikuvõistlused Eesti Mängudel kujunesid üheks laialdasemaks ja hinnatavamaks osaks. Kui vanematest võistlejatest rida tippmehi mitmel alal Eesti Mängudest jäi eemale, siis seevastu kogu Eesti noorte kergejõustiklaste paremik, võib öelda, oli täiel

arvul koos. Noorte võistlused toimusid Vismari tänav väljakul, kus aga võistlusolud ei ole kuigi head. Hüppe- ja jooksurajad ei ole kiiduväärsed. Ka veel võistluste kestes tuli ette võtta heiteringi ümberpaigutamist. 100 m eeljooksud toimusid kolmekaupana.

Millega aga mulgid eriti rahule jäid, on see, et nad Tallinnas said osaliseks soojale poolehoiuale. Seda avaldati nendele sagedasti. Poolehoiu võitmiseks aitas mulkidele kaasa asjaolu, et Viljandi Sakala esindus oli väljapaistvalt rohkearvuline, ja väljapaistvalt tublivõimeline ning seejuures nägus esindusdressis. Viljandlased ja pealinna mulgid tegid oma võistlejatele ka suurepärase ergutusksa. Silpide viisi hääldatuna kõlas nende „Sa-Ka-La“ üsna ameerikalikult.

Kui mulkidest kõnelda, siis on veel märkida, et nende enestele kõige suuremaks üllatuseks oli nende ühe mehe äkiline tõus „adra tagant rahvusmeeskonda“. Nimelt nõolane Rudolf Kalm, kes talusulasena iga päev rühkinud rasket tööd teha, tuli Eesti Mängudel 5000 m-is rahvusmeeskonda. Kenake ootamatus, mis näitab, milliseid võimalusi on meil siiani ja veel edasi pikamaajooksu alal.

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN,

PIKK TÄN. 47, TEL. 444-22

**KÕIK
SPORDITARBED**

täielises valikus soodsate hindadega

Kogu spordivägi, esotsas Eesti Mängude peajuhtidega esinemas riigijuhtidele. Esiplaanil 2. Eesti Mängude embleem

Mõtteid

Eesti Mängude faustal

Kui 2. Eesti Mängudest kirjutada, tuleks öieti lähendada nende eel toimunud maakondlikest mängudest, mis sarnases ulatuses meil siiani olid enneolematud. On õige, et pidulikele kokkutulekutele, pidustus-tele, on iga rahva elus reserveeritud tähtis koht. Tuhandete kogunemine elektriseerib, liidab ja süvendab ühtekuuluvuse tunnet.

Kokkutulek algas juba maakondlike mängudega. Tartumaa Mängudele kogunes 500 inimest, Pärnumaa mängudele 3000 vaatajat, Läänemaa pidustustele 2500, Võrumaa Mängudele 2500, Narva Mängudele 2000, Rakveres 1500, samuti ka Keilas 1500.

Pärnus märgiti, et kohalikud mängud on „teerajajateks Eesti Mängudele, kuhu läheb igaiüks, kes vähegi liigub, mõtleb ja tunneb“. Seejuure Eesti Mängusid nimetati seal koguni „Elumängudeks“. Avaldati lootust, et Eesti Mängud kujunevad sama populaarseteks või veelgi populaarsemateks kui seda on laulupeod.

Maakondlikud mängud oma ühe- või kõige rohkem kahepäevase kestvuse juures suhteliselt võrrelduna

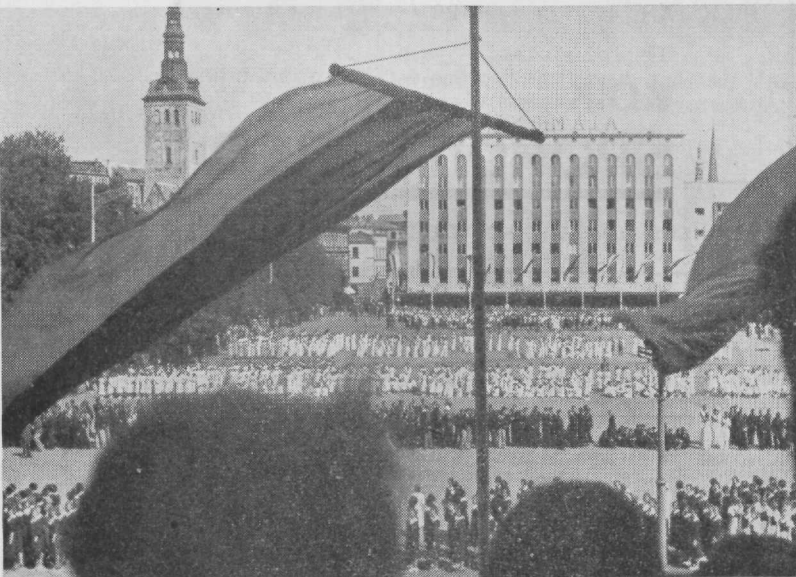
leidsid rohkearvulisemat osavõttu ja andsid paremat sissetulekut kui Eesti Mängud. Nii oli Pärnus sissetulekut 1500 kr., millest üle jäi 1000 kr. Võrus oli sissetulekut ühe päevaga 1000 kr. ümber. Tallinnas staadion mängude lõpupäeval osutus suurema rahvahulga tarvis küll väikeseks, kuid veelgi suurem ruumikihtus oli maakondlikel mängudel mitmes kohas siseriigis. Eriti takistavaks kujunes see Võrus.

Juba enne Eesti Mängusid oli asjaomastest ringkondadest kuulda arvamust, et maakondlikud mängud nende seekordselt suures ulatuses võivad mõjuda vähendavalt Eesti Mängude eneste edu. Paistabki tõenäolisena, et osa võimlejatest ja suur osa huvilistest, rahuldunult kohalike mängude kaasatagemisega, jäi eemale Tallinnast ja Eesti Mängudelt enestest. Eelmise lause alul on öeldud, et „see paistab tõenäolisena“.

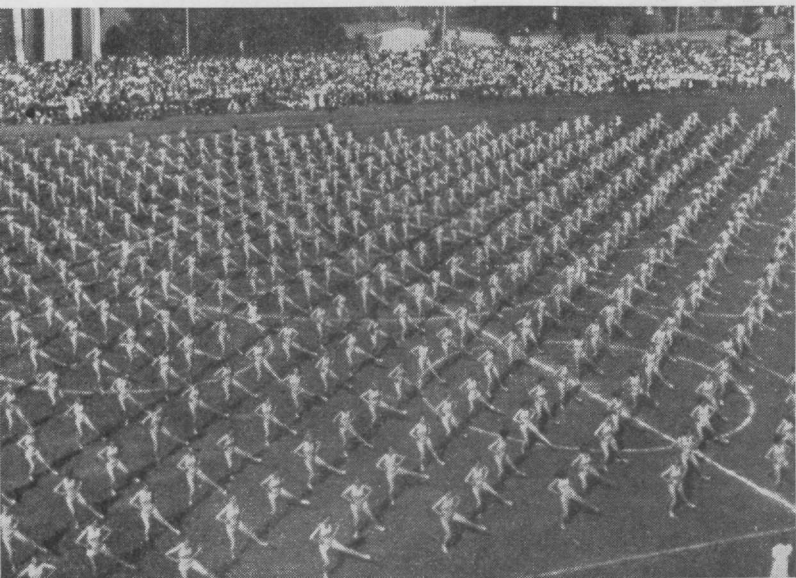
Teisalt öeldakse, et kolm päeva kodust eemal viibida ja töökohalt puududa pole just igaiühel võimalik. Õige küll, kuid veelgi enam oleks tulnud teadlik olla selles, et säärase suure rahvusliku pidustuse ja ettevõtte puhul, nagu Eesti Mängud, on otsekui nende täielisele maksvusele pääsmise võimalusele kahju tegevaks korraldada täispingelisemalt kolm päeva kestva sündmuse asemel midagi, mis võiks meele tuletada taolist ühepäeva-liblikale.

Eesti Mängude esimesel kahel päeval staadion (ka tribüün!) oli Eesti Mängusid kaasa elama kogunenud rahva poolest suhteliselt liigsenagi tunduvalt hõre. See on küll esinejate paratamatuks kurblooluseks nende aktiivsuses, millele teisest küljest loomulikuks vastukaaluks peaks aga olema see, et võimalikult suurem hulk esinejaid näeks. See tasakaalu-moment, mis oleks pidanud veel eriti tarviline olema Eesti Mängude üldhuvides, puudus kahel esimesel päeval. Alles viimane päev andis Eesti Mängudele nende õige ilme. Siis oli ka viimaks Tallinn jõudnud end jalule ajada ja tuimapolsetele pealinlastele värskendavaks ja elustavaks, niioelda otsustavaks lisaks töid huvirongid ja omnibused kohale sisemaa-inimesi. On neid, kes väidavad, et mängude lõpupäeval staadionil siseriik moodustanud vaatajaskonna kandvama osa ja et seejuures kõik väljaspoolt sissesõitnud huvilised ei ole enam saanud kohta staadionil. Et enamikul vaatajaskonnast seisukohtadel näha oli halb, see on nähtus, mis esines juba maakondlikel mängudel. Tuli seista teistel selja taga ja kaela sirutades taotleda raskevõitu nägemisprobleemi lahendamist. Suurtele kogu rahvast haarata tahtvatele võimlemispidustustele ei ole tavaline staadion ei meil ega mujal sobiv koht esinemiseks. Veel vähem võimaldab meie staadion rahuldavat nägemist paarikümnele tuhandele. Tribüün on aastate järele ettetulevateks suursündmusteks väike. Seda enam oleks tulnud korraldada ja saavutada rahvahulga ühtlasemat jagunemist kõigile kolmele päevale, s. o. normaalset täismaja igal päeval. Siis oleks võitnud ka sissetulekuline külg.

Rahvahõredus kahel esimesel päeval valitses mitte ainult staadionil, vaid sealsest veel suuremal määral mitmes muus võistluspaigas. Ei olnud erakordne, et ka individuaalvõistluse aladel võistlejate arv oli suurem vaatajaskonna omast. Kui rahvast maksuliste pääsmetega ei loodetudki tulevat, siis oleks spordi propageerimise ja Eesti Mängude huvides olnud võistluste pealtvaatamise võimaldamine kas või maksuta. Meil on seda spordipropagandaks varemalki tehtud, nii koguni ka euroopavõistluste puhul maadluses.

Ülal: Eesti Mängudest osavõtjate rivistumine Vabadusväljakule rongkäiguks lõpp-pidustustele
All: Naisvõimlejaite mass-esinemine

Olaf Luiga †

S. S. Kalev

Näib, et Eesti Mängudele rahva suurema osavõtu kindlustamiseks esinemistest ja võistlustest oli kaastõmbamise alal lünki, mida seekordseid kogemusi arvesse võttes järgmiste Eesti Mängude puhul loodetavasti enam sel määral ette ei peaks tulema.

Kui palju oli tegelikke osavõtjaid Eesti Mängudest? Mängude juhis avaldatud andmetel oli võimlejaid ja rahvatantsijaid 2. Eesti Mängudele registreeritud 704 organisatsioonist kokku 12.305, neist mehi 5465 ja naisi 6840.

Tõenäoline on, et tegelikke osavõtjaid oli 50 protsendi ümber registreeritute kogusummast. Seejuures tundub registreeritud võimlejate arvuga võrrelduna oma suuruselt natuse fantastilisena registreeritud rahvatantsijate koguarv 6697. Rahvatantsu-ettekanded olid algusest peale mängude kavas nähtud ette ühekordsetena — mängude viimasel päeval. Kavas oli 7 rahvatantsu. Kui oleks ilmunud kohale 6697 rahvatantsijat, siis: kas oleks need kavas ettenähtud 7 rahvatantsu ette kantud tantsijate 7 erirühma poolt, igas rühmas 1000 iga tantsu eritantsijat, või oleks kogu tantsukava täitnud üks 1000-liikmeline valikrühm? Nii üks kui teine võimalus tundub ebausutatavana, nagu tundus ebausutatavana nende kahe võimaluse alus — 6697 rahvatantsija kohale ilmumine.

Ei ole lähemalt teada, kui suurteks kujunesid kulud ettevalmistuse alal 2. Eesti Mängudeks, kuid võib arvata, et ettevalmistus 2. Eesti Mängudeks osutus vähemalt 2 korda kulukamaks kui see oli 1. Eesti Mängudel. On rõõmustav, et seekord võimalik oli hea asja huvides teha suuremaid kulutusi ettevalmistuse alal, kuid meid peab huvitama ka tulemus.

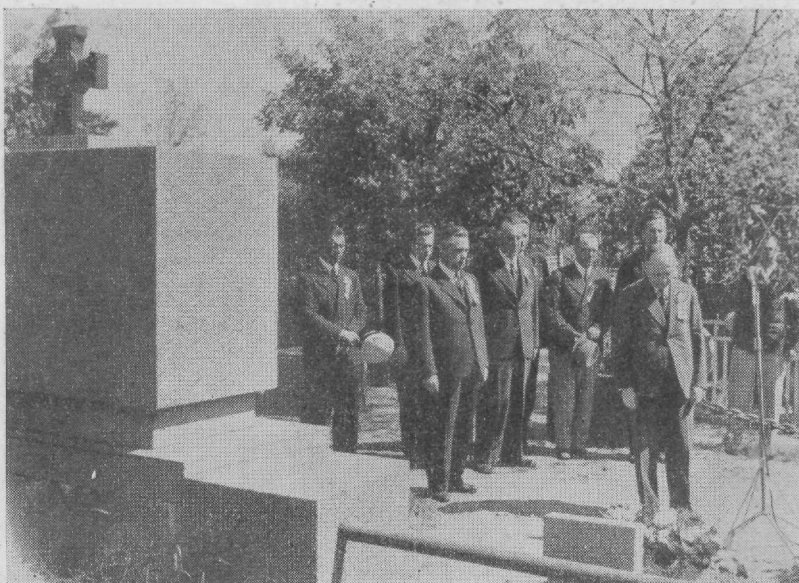
H. Tammer „Päevalehes“ oma muljetena avaldab: „Võiks ütelda seepärast, et teised Eesti Mängud õigustavad juba aegsasti mõtlema kolmandatele ja kandma hoolt ka selle eest, et nad oma tasemelt ületaksid praegusi, nagu need omakorda ületasid esimesi, ehkki see vahe ei olnud just väga suur ja väheneb veelgi, kui võtta arvesse praegusi hoopis soodsamaid võimalusi ettevalmistamisel.“ See on ka siin avaldatav arvamus, et tulemuste vahe ei olnud väga suur ja väheneb veelgi — võrreldes võimalusi tollal ja viimati.

On veel mitmeid asju seoses 2. Eesti Mängudega, mida kõike ühes artiklis on päris võimatu arutada.

2. Eesti Mängudega on süvendatud Eesti Mängude mõtet ja on kindlustatud nende tulevikku rahvalike ja rahvuslike suurpidustustena — see on 2. Eesti Mängude suurim ja hinnatavaim saavutus. Teise suure pluss-saavutusena meie spordiliikumise rahvapärasmaks kujunemisel hindaksin 2. Eesti Mängude eel toimunud laiaulatuslikke maakondlikke mänge, millega ka otsekohe kohtadel on meie spordile tõmmatud juure hulk uusi inimesi. Maakondlike mängude tulemused meie spordielus püsivad praegu vast veel ehk latentsetena, kuid ka need tohiks olla aktiveeritavad, millega Eesti Mängude kontinuiteedi-alus kujuneks järjest tugevamaks.

2. Eesti Mängudel nende viimati nimetatud suurte saavutuste puhul tuleb Eesti Mängude korraldajat — Eesti Spordi Keskliitu — kõige otsekohesemalt õnnitleda, kuigi selle õnnitlusega lõppevat kirjutust võiks puhuti, kuid ekslikult vahest ehk pidada meenutavaks Achillese kanna nägemist ilma nägemata Achillest ennast.

Eesti Mängude looja ja esimeste mängude peajuhi L. Tõnson on aastaid maamullas. Tema mälestamiseks asetati 2. Eesti Mängude puhul L. Tõnsoni hauale pärj

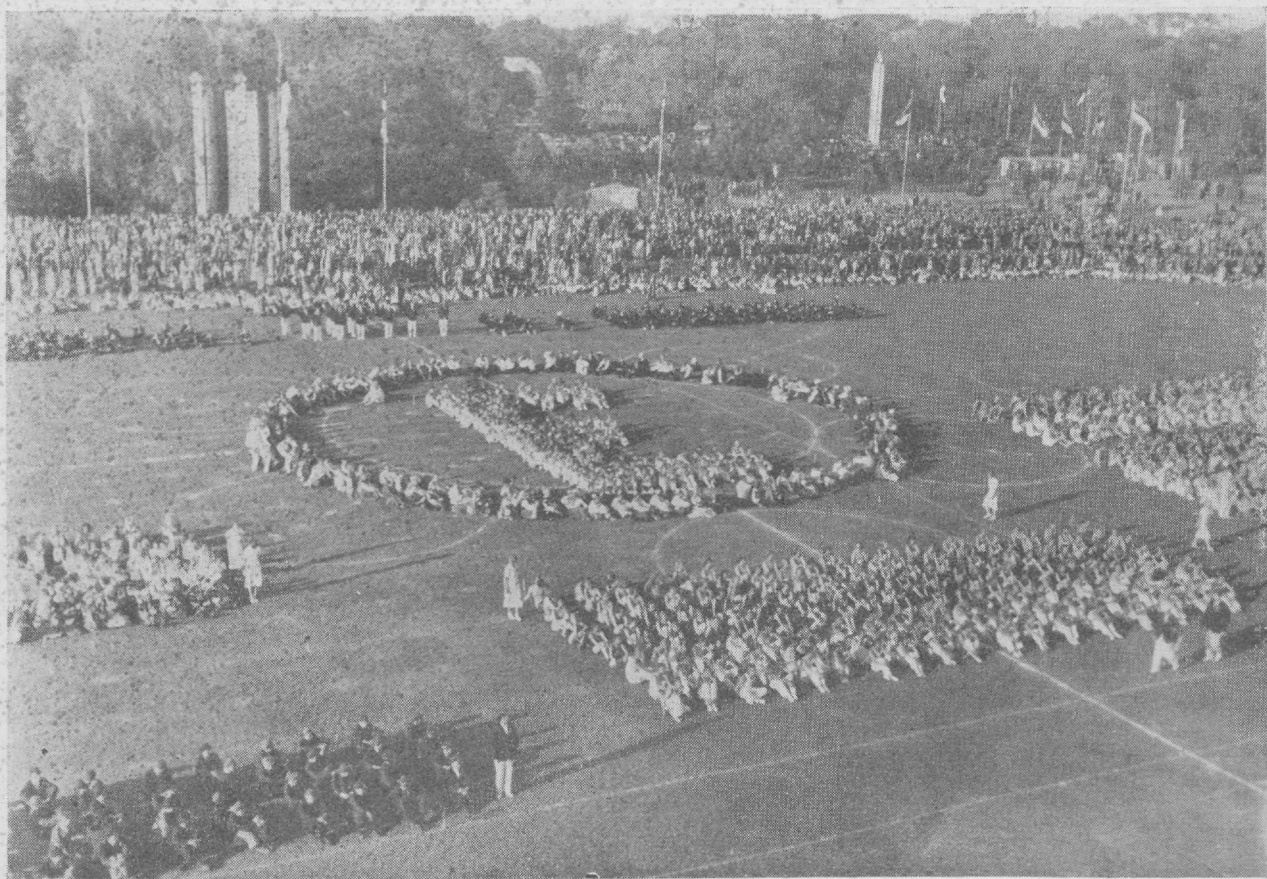

Ü l a l: Vabariigi President K. Páts kõnelemas EMlõpp-päeval. Tema si paremal káll vägede ülemjuhataja kindral J. Laidoner ja vasakul — peaminister K. Eenpalu

Kõrval: Rahvatantsijad rongkäigul mõõdumas Kadrioru lossi esisel, kus nad esinesid riigijuhtidele

A l l: Üldpilt staadionile Eesfi Mängude finaali

Noortest ja rekordspordist

Akuutsemaks teemaks meie kehalises kasvatuses on rekordspordist, selle hüved ja pahed. Alljärgnevalt anname samal teemal sõna Tallinna Ujujate Klubi treenerile Felix Jõksile, kusjuures oleme käsi- kirja veidi lühendanud selles osas, mille kohta varemaltki on pikemalt sõna võetud.

Toimetused.

Paljud meie pedagoogid ja lastevanemad ei poolda võistlussporti. Nad nimetavad seda rekordspordiks, mille eesmärgiks olevat tervist kahjustav rekord. „Rekordil pole midagi ühist lapse tervishoiuga,“ ütles mulle kord keegi noor ema, kellele olin soovitanud saata oma poeg ujumiskursustele. Ta oleks seda teinud tõesti, poleks ma lisanud märkust: „Tehke seda kindlasti, teie pojal on suuri eeldusi sirguda meisterujujaks...“

Jutt kaldus kohe rekordidele — ja viie minuti jooksul suutis see muidu äärmiselt arukas ema mulle selgeks teha n. n. rekordspordi pahed ja tänapäeva spordielu suuri puudusi. Need olid ammu tuttavad ja kuulnud väited ning ma ei piüdnudki nende voolu takistada. See oleks olnud asjatu.

Suur osa Eesti emasid näeb spordis ainult asjatut ajaviitmist ja tervise rikkumist. Samuti pole kõik meie noorsoo vaimsed juhid veel suutnud mõista kehalise kasvatuses osatähtsust noorsoo kasvatustöös. Need paljud, kes ikka veel väidavad, et sport olevat liialdus, kalli aja raiskamine ja tervise sihilik rikkumine — ei suuda nähtavasti käia ajaga sammu. Vastuväitjad oletatavasti ei tea, et kehaline kasvatus on elanud üle palju võitlusi, enne kui ta jõudis tänapäeva tõesse.

Möödas on need ajad, millal puudusid küllaldaste kogemustega erialaõpetajad ja seega teadlik kontroll, missugune asjaolu sageli põhjustas vigu, koguni suuri vigu. Kuid ajad on muutunud, ja tänapäeval on kogu sportimine teaduslikult läbi uuritud ja põhjendatud alustel. See põhjalik asjasse suhtumine on kogu maailma kehalise kasvatuses surunud kindlasse raamesse, milles võistlusspordil on tähtis koht.

Tänapäeva noor treenib ja võistleb kuni täiskasvanuks sirgumiseni, ja õieti siis seda pidevamalt. Sportlane harjutab samadel kaalutlustel kui seda on õppimine koolis.

Võiks koguni öelda, et liig väike on tähelepanu, mida pakutakse meie noorsoo kehalisele kasvatusesele: ainult kaks tundi nädalas on pühendatud sellele, mis tagaks noorele tervise ja suurendaks tema füüsilisi võimeid, paralleelselt vaimse arenemisega. Sellest ongi tingitud nähtus, et paljudel puudub küllaldane füüsiline eeltreening.

Paljud lausuksid mulle: „Heakene küll, vigu leidub ju kõikjal, kuid miks peab siis noor poiss või tüdruk end võistlusil pingutama rekordi taotlemisega rikkuma oma tervist?“ Vastaksin, et tänapäeval ei saa juttugi olla tervise rikkumisest rekordi löömisel, kui aga noor on treeneri järelevalve all. Treener on see, kes noore juhivad tema võimetele kõige sobivemale spordialale. Ei saa juttugi olla asjatust ajaraikamisest, kui noor teadlikult juhtimisel harjutab mingit spordiala. Treeneri vilunud silm märkab iga puudust ja viga, mis võiks kahjustada noore tervist või tema edaspidist sportlikku edu. Samuti on ta valvel, et õigel ajal muuta treeningukava, kui seda on vaja. Tänapäeva sport on muutunud kindlapiiriliseks teaduseks, kus arvestatakse pisemagi teguriga, et saavutada seda suurt eesmärki, milleks on tervis.

Sportimist tuleb mõista, tema põhiolemusest ja käsitlusviisidest aru saada. Kui näiteks kaks noort algavad ujumise õppimisega, siis on tegemist peagu samaga, kui need kaks hakkaksid omi päid murdma matemaatika ülesannete kallal. Erinevus on üksnes selles, et ühel juhul on suurem rõhk füüsilisel, teisel — vaimsel arenemisel. Kuid mõlemal juhul on tegemist mõlema, s. t. nii füüsilise kui ka vaimse, pingutusega. Järelikult on nõutav, et arendamist leiaksid nii üks kui teine. Oleks suur viga jätta vaimseid pingutusi tegev noor ilma kehalise kasvatuseta, samuti oleks vale, kui füüsilisi pingutusi tegevalt noorelt mitte nõuda edusamme ka vaimses treeningus.

Fenomeene ei sünni ohtralt. Suursaavutused, maailmarekordid on püsiva töö ja teadliku juhtimise produktid. Tahe ja püsivus on peamised tegurid, mis määravad sportlase edu suuruse. Andekad ja suurte eeldustega sportlased ainult edenevad kiiremalt, saavutades oma võimete maksimumi lühema aja jooksul kui need, kes ei oma erilist andekust, kuid selle eest võib-olla väsimatut tahet.

Võistlusmoment ise omab tänapäeva treeneri silmis palju vähema tähtsuse kui seda arvavad spordivastased. Võistlus on spordis peaaegu sama nähtus, mis koolis on eksam. On sportlane sooritanud täpselt ja korralikult treeneri poolt antud harjutused, siis võib treener peaaegu täpselt ette näha sportlase saavutuse eelseisvatel võistlustel. Selline ideaalne olukord on üksnes siis võimalik, kui treeneri ja õpilaste vahel valitseb täieline vastastikune usaldus ja kummagi tööd ei häiri mingid kõrvalmõjud. Sportlase seisukohast on võistlusmomentil muidugi hoopis olulisem tähtsus. See on silmapilk, millal kõik oleb eeltreeningust ja selle sooritamise täpsusest. Üle oma võimete pole keegi kohustatud ega ka suuteline. Kuid osata kõik oma võimeid rakendada ühiseks suureks pingutuseks on suur kunst. Kes seda suudab, saavutab palju.

Tänapäeva kehaline kasvatus on paratamatult seoses noorsoo tervise, arenemise ja eduga elus.

OVOMALTINE

on kasulik igalpool, olgu spordi või kutsetöö alal tegetsejatele, kus edu suurel määral on olemas vastupidavusest. «Ovomaltine» aitab suurendada vaimlist ja kehalist võimet. Kas ei peaks Teiegi tähelepanu pöörama sellele oma võimete kindlustamiseks?

Saadaval kõikides apteekides ja rohu kauplustes.

Pealadu: A/S «Ephag»
Tallinn: Harju tän. 41 ja
Narva mnt. 42
Tartu: Kompanii 1

Dr A. WANDER A.-G. BERN, SCHWEIZ

OVOMALTINE *tervendab ka Teid!*

Selles hiiglahallis korraldati korvpalli euroopavõistlused Kaunases. Mängiti puupõrandal. Tribüünid mahutavad kuni 15.000 pealtvaatajat.

Hinnangut korvpalli-euroopavõistlustele

Kolmandad euroopavõistlused korvpallis ületasid tasemelt kõik seni Euroopas nähtud korvpalliturniirid, kaasa arvatud ka Berliini olümpiaturniir. Olgugi, et suurem osa võistlusi ei olnud nii pinevad kui 2. euroopavõistluste matšid Riias, pakkusid peaaegu kõik kohtamised heast klassist mängu.

Kõrgema klassiga kohtamisteks kogu turniiri kohta võis pidada Leedu-Läti, Läti-Eesti, Itaalia-Prantsuse, Prantsuse-Poola ja Eesti-Prantsuse vahelisi võistlusi. Mainitud matšid lõppesid ühe- või paari-punktilise võiduga ühele poolele ja mõnigi võit soetati alles lisaaja viimasel hetkel.

Edasi peab mainima leedulaste head korraldamisvõimet ja suurt huvi ettevõtte vastu. Kaheksa päeva järjest oli võistlushallis samapalju pealtvaatajaid kui Eesti Mängudel pealtvaatajaid ja osavõtjaid kokku!

Kes elas kaasa Eesti rahvusmeeskonna koduretke Kaunases Läti piirini, see ei unusta, millise sõbralikkusega, vaimustusega ja lillederohkusega külvati eestlased üle peatuskohtades.

Nüüd mängudest. Jälgides meeskondade edetabelit Euroopas pärast teisi ja kolmandaid euroopavõistlusi leiame, et esimese kuue hulgas on nii Riias kui ka Kaunases ühed ja samad riigid, ja nimelt Riias — Leedu, Itaalia, Prantsuse, Poola, Eesti, Läti, ja Kaunases — Leedu, Läti, Poola, Prantsusmaa, Eesti, Itaalia. Erinevus kahe aasta vahemikul on üksnes selles, et Läti on Itaaliaga kohad vahetanud ja Prantsuse Poolaga. Euroopa seitsmes meeskond, tulgu see põhjast, lõunast, läänest või mujalt, jääb ikka paar klassi mainitud kuuest maha ja sellepärast ongi seletatav, et Euroopa turniiri „raudvara“ moodustavad mainitud kuus meeskonda, kel-

ledele lisandub üks või kaks n.-n. „juhusteotsijat“, kes aga ikka suure lüüasaamisega on pidanud koju sõitma.

Kaunases Leedu lõpetas turniiri ilma kaotusteta. Leedu oli ennast turniiriks hoolega ette valmistanud, hankides selleks USA leedulastest silmapaistvamaid korvikütte. Viimased peale mõne erandi ei täitnud aga nende pandud kohustusi ja osutusid isegi nõrgemateks mõnest Leedu „pärismaalasest“. Läti vastu Leedu pääsis vaevu kaotusest, saavutades 10 sek. enne lõppu võidupunkti. See kõik näitab, et Euroopa korvpalli tase hakkab kiirsammul lähenema USA tasemele, nagu seda teeb jäähoki.

Leedu mängijad üldiselt jätsid väga distsiplineeritud mulje. Nende koostöö sageli klappis kui masinavärk, äratades üldist imetlust. Välismaa ajakirjanikud nimetasid neid ameeriklasteks. Nii ilmusid Prantsuse lehtedes artiklid: USA—Läti, USA—Eesti jne. pealkirjade all, milles kirjeldati Euroopa võistluste tulemusi.

Kõikidele laimustele ja juttudele vaatamata, millega külvatakse üle leedu-ameeriklasi, on nad siiski palju kaasa aidanud Euroopa korvpallitaseme tõstmisele. Selles suhtes peame neile au andma. Leedu priimakoosseis, mida kahjuks aga väga vähe nähti koos mängimas, oli: Lubinas, Rugsis, Buzinauskas, Kriautšunas ja Andrjulis.

Teiseks tulnud Läti meeskond pidi vaatamata heale mängule leppima kahe ühepunktilise kaotusega — Leedu ja Eesti vastu. Mõlemad matšid olid dramaatilised ja klassilt kõrge väärtusega. Mõlemas mängus kogu võistluse kestel kord üks, kord teine juhtis mängu ja lõpuminutitel oli otsustandvaks õnn ja võistlastahe.

Eesti saavutas mainitud mänguga 9. võidu Läti üle ja nüüd on maavõistluste bilanss uuesti tasakaalustatud (9 võitu, 9 kaotust, 1 viik). Kusjuures Eesti juhhib paarikümne-punktilise korvide eduga.

Lätlaste kohta aga peab märkima, et nad on paari viimase aastaga jõudsasti edenenud ja nii edasi arenedes võivad nad järgmistel euroopavõistlustel tulla esikohale. Nende järelkasv on hea ja füüsiliselt tugev ja materjal üldiselt väga heade füüsiliste võimetega: kiire, vastupidav, tugev, osav ja hea hüppevõimega.

Poolakates leiame korvpallimängu õiget sünteesi. Neis peitub lõnamaine kiirus liigutustes ja põhjamine arukus ja hingeline tasakaal. Ainuke miinus on mängijate madal kasv. Nende mäng jätab sümpaatse mulje — on küllaldaselt kiire ja kombinatsioonirikas.

Prantsuse meeskond — suurekasvuline, kiire ja tugev, esines heas vormis. Prantslased ise lootsid tulla esimesele või teisele kohale, kuid oleksid võinud jääda isegi viiendaks, kui eestlased poleksid end itaallaste ja lätlaste vastu „tühjaks“ mänginud.

Prantsuse meeskond on ja jääb ikka väga karde-tavaks vastaseks, kui tal juhtub natukegi visetega õnne olema. Prantsuse mäng on vaatlejale naudinguks, sest selles peitub palju tehnilist finessi, kiirust ja akrobatiikat. Ta nõrkus on aga taktika. Selle lonkamise tõttu jääb Prantsuse teistele headele meeskondadele enamasti alla.

Eestlased olid leedulaste lemmikud. Eesti mängijatele elati samuti kaasa kui leedulastele. Eesti meeskond esines paremini kui Riias, võites neli ja kaotades kolm mängu, nendest kaks väga napilt — paari punktiga. Parema õnne juures oleks Eesti tulnud kolmandaks. Kuid sellest kohast ilmajäämist lohutas võit turniiri tugevama vastu — Läti üle.

Peab ütleva, et Eesti meeskond esines, arvestades harjutamise olusid, võimalusi ja ettevalmistamist, küllaltki hästi ja kohati (Leedu, Läti ja Itaalia vastu) näidates isegi kõrgeklassilist mängu, mis ei jäänud maha ameeriklaste omast.

Eesti suuremaks veaks peab pidama aeglust ja üli-rahulikkust. Võib öelda, et eestlane süttib alles mängu 15.—20. minutil, kuid siis on vastane juba liig suure edumaa saavutanud. Ikka peab eestlane mängima olles punktide seisult taga.

Kui see väide käib üldiselt meie mängijate, siis iseäranis veel meie pikemakasvuliste võistlejate kohta. Mõnd neist ei saanud üldse kasutada mängude üldise kiire tempo pärast.

Eesti korvpalli saatuse kohta peaksid vastutavatel kohtadel olevad spordijuhid hakkama tõsiselt mõtlema, enne kui kõik jääb hiljaks. Eesti korvpall Euroopas asub samal tasemel nagu maadlus ja poks, ja kui meie ei taha näha vastava ala langust, siis peab midagi ette võtma. Käsi- ja jalgpalliliit on juba mitmendat aastat tegevusjõuetu. Maavõistlustele minnakse ilma ettevalmistusteta, juhuslike meeskondadega. Puuduvad määrustepärased võistlus- ja harjutusväljakud. Mis teeks näiteks jalgpalliliidu esimees, kui jalgpalli-rahvusmeeskond peaks meistrivõistlusi ja harjutusi 40×70 m² väljakul ja peaks sõitma Helsingisse mängima 65×110 m² väljakule?!

Meie korvpallimehed on isegi üle lootuste hästi esinenud, arvestades tingimusi ja olukordi, kuidas tuleb kodumaal harjutada ja võistelda.

Itaalia — kiire ja temporikas meeskond pidi seekord taktika puudusel jääma kuuendaks, ehk küll ta esines üldiselt hästi ja sümpaatselt.

Ungarlased, meenutades itaallasi, kuid olles vähem viimistletud, võtsid vastu kaotuse kaotuse järele, saavutades Soome vastu lohutuseks ainsa võidu.

Soomlased muutusid paremaiks päevast päeva. Nad olid vaimustatud korvpallist, vaatamata suurtele kaotustele ja võib ennustada, et see spordiala levib meie hõimuvendade keskel suure kiirusega. Selleks on soomlastel palju head materjali ja tahet.

H. Niiler

Kaunase euroopavõistluste tabel.

Osa-võtjad	Leedu	Läti	Poola	Prantsuse	Eesti	Itaalia	Ungari	Soome	Punkte	Korve	Koht
Leedu		37:36	46:18	48:18	33:14	48:15	79:15	112:9	14	403:125	I
Läti	36:37		43:20	45:26	25:26	38:23	58:24	108:7	12	353:163	II
Poola	18:46	20:43		38:36	40:36	43:27	42:20	46:13	12	247:221	III
Prantsuse	18:48	26:45	36:38		33:31	31:24	45:19	73:11	11	262:216	IV
Eesti	14:33	26:25	36:40	31:33		29:22	64:18	91:1	11	291:172	V
Itaalia	15:48	23:38	27:43	24:31	22:29		37:21	63:13	9	211:223	VI
Ungari	15:79	24:58	20:42	19:45	18:64	21:37		43:16	8	160:341	VII
Soome	9:112	7:108	13:46	11:73	1:91	13:63	16:43		7	70:536	VIII

Kas suudate ka seda: Hoida lühilainemikrofoni ühes käes ning teha ülekannet mängust, samal ajal teise käega korvpalli mängida? Foto on korvpallimatschilt Ameerikas, kus on kõik võimalik.

EESTI MÄNGUDE VÕITJAD

Kergejõustik

100 m: 1. ja EM võitja G. Vuht, Kalev, 11.1. 2. J. Talmre, Kalev, 11.2. 3. K. Pikker, Sakala, 11.3. 4. J. Ruttman, Kalev, 11.5. (E. Susi ei ilmunud starti; K. Tammiste kõrvaldati valelähte pärast)

200 m: 1. ja EM võitja H. Aumere, Kalev, 23.2. 2. K. Ivanov, Kalev, 23.2. 3. K. Pikker, Sakala, 23.3. 4. V. Sibul, ÜENUTO, 24.5. 5. J. Ruttman, Kalev, 24.5. 6. A. Üunap, Võitleja, 24.6.

400 m: 1. ja EM võitja V. Kalam, Sakala, 51.3. 2. E. Veetõusme, Kalev, 51.9. 3. V. Sibul, ÜENUTO, 52.8. 4. V. Pihoo, ÜENUTO, 53.0. 5. K. Tammiste, Läänela, 54.8. 6. H. Arvo, Sakala.

800 m: 1. ja EM võitja E. Veetõusme, Kalev, 1.58.0. 2. E. Hurt, ÜENUTO, 2.00.8. 3. E. Piisang, ÜENUTO, 2.03.0. 4. E. Vill, Sakala, 2.03.2. 5. E. Jakobson, ESS, 2.04.8. 6. R. Sams, ÜENUTO, 2.07.6.

1500 m: 1. ja EM võitja F. Tungal, ÜENUTO, 4.04.6. 2. O. Juhansoo, Pärnu Kalev, 4.08.8. 3. R. Uba, Kalev, 4.11.4. 4. E. Piisang, ÜENUTO, 4.13.6. 5. V. Reinvelt, Kalev, 4.15.6. 6. A. Rammul, Peravalla ÜENU, 4.17.0.

5000 m: 1. ja EM võitja E. Prööm, Kalev, 15.25.4. 2. A. Saar, Tartu Kalev, 15.35.0. 3. R. Kalm, Sakala, 15.36.4. 4. R. Resnis, Nõmme ÜENU, 15.41.2. 5. J. Antje, Lõõla rmtk. s., 15.48.6. 6. E. Sepp, Ambla SR, 15.51.2.

15 km maanteejooks: 1. ja EM võitja A. Külm, Sakala, 45.27.2. 2. A. Lont, HM, 45.55.0. 3. J. Perv, Tartu Kalev, 46.19.0. 4. Rägastik, ÜENUTO, 46.29.0. 5. J. Koovik, Kalev, 47.02.6. 6. V. Järvala Rakvere ÜENU, 47.04.6.

4x100 m: 1. ja EM võitja Kalev (K. Ivanov, J. Talmre, H. Aumere, G. Vuht) 44.4. 2. Sakala, 45.2. 3. Virumaa, 45.8. 4. Läänemaa, 5. Järvamaa.

4x400 m: 1. ja EM võitja Sakala (K. Pikker, H. Arvo, E. Vill, V. Kalam) 3.29.0. 2. Kalev 3.33.2. 3. ESS 3.33.8. 4. Läänemaa 3.43.8.

110 m tõkkeid: 1. ja EM võitja J. Talmre, Kalev, 15.7. 2. H. Arvo, Sakala, 16.8. 3. G. Beckman, ESS, 17.2. 4. E. Nalk, Valga ESK, 19.8.

Kõrgus: 1. ja EM võitja O. Kaldre, ÜENUTO, 1.85. 2. E. Järvel, ASK, 1.80. 3. H. Koik, Sakala, 1.70. 4. F. Iarkman, Kiviõli SK, 1.70. 5. ja 6. V. Luuri, Rakvere ÜENU, ja V. Palango, Pärnu Kalev, 1.70.

Kaugus: 1. ja EM võitja K. Ivanov, Kalev, 6.88. 2. H. Kink, Narva Kalevilina NMKU, 6.76. 3. H. Aumere, Kalev, 6.75. 4. F. Kudu, Kalev, 6.70. 5. S. F. Tarkman, Kiviõli SK, 6.63. 6. G. Vuht, Kalev, 6.58.

Kolmik: 1. ja EM võitja O. Salum, ÜENUTO, 14.01. 2. E. Järvel, ASK, 13.63. 3. H. Kink, Kalevilina NMKU, 13.09. 4. A. Tuhk, Kuressaare EHS, 12.94. 5. A. Kruusamägi, Kalev, 12.88.

Teivas: 1. ja EM võitja R. Kiipsaar, ASK, 3.90. 2. A. Adamson, 3.70. 3. H. Lindal, Kalev, 3.60. 4. H. Koik, Sakala, 3.60. 5. M. Karelson, ASK, 3.50. 6. E. Viirmaa, ASK, 3.40.

Kuul: 1. ja EM võitja A. Kreek, Kalev, 15.67. 2. A. Mahlstein, Järvapojad, 14.49. 3. A. Tuju, Kalev, 13.96. 4. A. Lohk, ÜENUTO, 13.83. 5. Salk, Rae ÜENU, 13.25. 6. A. Tarmak, ÜENUTO, 13.19.

Ketas: 1. ja EM võitja A. Kreek, Kalev, 46.73. 2. P. Määrts, ASK, 42.18. 3. A. Tarmak, ÜENUTO, 41.75. 4. E. Lilienthal, Kalev, 41.00. 5. O. Aaving, Torma ÜENU, 40.50. 6. J. Kihuoja, Sakala, 38.02.

Oda: 1. ja EM võitja G. Sule, ASK, 66.74. 2. F. Issak, ASK, 65.71. 3. E. Romeldi, HM, 60.45. 4. J. Hallik, Pärnu Kalev, 59.82. 5. J. Püss, Ilmarine, 55.45. 6. H. Tammets, Ambla SR, 51.86.

Jalgratturid on valmis stardiks 50 km maanteeõiduks.

Vasar: 1. ja EM võitja O. Linnaste, Pärnu Kalev, 46.24. 2. Tuulik, Nõmme Kalju, 40.68. 3. J. Tamm, HM, 37.75. 4. K. Sule, ASK, 36.99. 5. J. Värnik, Valga ESK, 36.81. 6. J. Kihuoja, Sakala, 25.63.

Naised:

100 m: 1. ja EM võitja K. Aviste, ÜENUTO, 13.9. 2. I. Esop, ÜENUTO, 14.2. 3. A. Parmson, ASK, 14.4. 4. L. Hiiepuu, Nõmme ÜENU, 14.6.

4x100 m: 1. ja EM võitja ÜENUTO (Rauge, Aviste, Esop, Uus) 55.4. 2. Nõmme ÜENU 57.2. 3. ÜENUTO II.

Kõrgus: 1. ja EM võitja Jõgi, ÜENUTO, 1.40. 2. O. Arras, ÜENUTO, 1.40. 3. L. Hiiepuu, Nõmme ÜENU, 1.40. 4. A. Dans, Rootsi HS, 1.35. 5. M. Usin, ASK, 1.35. 6. M. Pelt, Pärnu Kalev, 1.35.

Ketas: 1. ja EM võitja L. Tamm, Pärnu Kalev, 37.72. 2. M. Usin, ASK, 30.95. 3. O. Brun, ÜENUTO, 29.80. 4. A. Sillak, ÜENUTO, 5. O. Arras, ÜENUTO, 27.57. 6. M. Pelt, Pärnu Kalev, 26.69.

Jalgrattasõit

5 km (Kadrioru ringteel): 1. ja EM võitja E. Ruubel, Tartu Kalev, 7.55.0 (uus E. rek.). 2. M. Ruubel, Tartu Kalev, 7.55.8. 3. E. Rank, ESS, 7.55.8. 4. G. Janson, TJK, 7.56.2. 5. A. Kallas, Kalev, 7.56.4. 6. A. Tedremaa, Kalev, 7.56.5.

50 km (maanteel): 1. ja EM võitja F. Tamm, Tartu Kalev, 1.32.59.0. 2. E. Priks, Kalev, 1.33.04.0. 3. A. Tedremaa, Kalev, 1.33.16.6. 4. E. Ruubel, Tartu Kalev, 1.33.26.0. 5. A. Jensen, Pärnumaa, 1.33.47.0. 6. M. Parisvää, 1. jal. rõg., 1.34.25.6.

Ujumine

Mehed:

100 m vabalt: 1. ja EM võitja E. Roolaid, Läänela, 1.02.4. 2. G. Ots, NMKU, 1.11.8. 3. H. Tibar, NMKU, 1.12.8. 4. J. Saarne, NMKU, 1.13.7. 5. V. Arusoo, NMKU, 1.13.8. 6. N. Kõrge, NMKU, 1.15.1.

400 m vabalt: 1. ja EM võitja E. Roolaid, Läänela, 5.34.8. 2. J. Saarne, NMKU, 6.27.6. 3. V. Arusoo, NMKU, 6.31.0. 4. Pärt, Kalev, 6.34.5. 5. N. Kõrge, NMKU, 7.05.8.

100 m selili: 1. ja EM võitja E. Roolaid, Läänela, 1.20.8. 2. R. Nõvandi, TVK, 1.25.9. 3. O. Avik, Kalev, 1.27.1. 4. R. Männi, TVK, 1.28.8. 5. F. Romot, Virumaa, 1.38.2. 6. Pärt, Kalev, 1.39.6.

200 m rinnuli: 1. ja EM võitja H. Liiberg, NMKU, 3.06.2. 2. A. Havist, Kalev, 3.14.2. 3. J. Kangur, Elva Raju, 3.15.2. 4. V. Mäeküngas, TVK, 3.18.8. 5. E. Stein, NMKU, 3.20.7. 6. E. Järv, Kalev, 3.26.0.

Vettehüpped: 1. ja EM võitja E. Hakkaja, Kalev, 89.18 p. 2. Holostov, TVK, 85.24.

4x100 m: 1. ja EM võitja NMKU (Tibar, Arusoo, Saarne, Ots) 4.55.3. 2. Kalev 4.57.5. 3. NMKU II 5.00.3. 4. Virumaa 5.25.5.

Naised:

100 m vabalt: 1. ja EM võitja A. Rennu, Kalev, 1.26.7. 2. N. Neuman, TVK, 1.36.1. 3. H. Kumm, Sindi Kalju, 1.41.2. 4. L. Pikkal, Kalev, 1.47.0. 5. Vösimirski, Sindi Kalju, 1.52.7.

100 m selili: 1. ja EM võitja N. Neuman, TVK, 1.43.1. 2. L. Pikkal, Kalev, 1.48.2. 3. H. Kumm, Sindi Kalju, 1.50.6. 4. S. Helekivi, Virumaa, 2.04.1.

200 m rinnuli: 1. ja EM võitja R. Käsnapu, Kalev, 3.50.8. 2. R. Trei, Vilj., 3.53.0. 3. H. Kruusiauk, Kalev, 3.55.1.

4x100 m: 1. ja EM võitja Kalev (Pikkal, Kruusiauk, Käsnapu, Rennu) 6.45.0. 2. Sakala 6.52.0. 3. Tartu VK 7.14.8.

100 m jooksu võitjate austamine. Astmestikul (vasakult) preilid J. Esop, K. Aviste ja A. Parmson. Paremal seisab kergejõustikuliidu esimees E. Uuemaa.

Poisid:

100 m vabalt: 1. P. Saar, Virumaa, 1.13.6. 2. V. Ahas, Iartumaa, 1.14.2. 3. A. Org, Tallinn, 1.14.7. A. Pinka, Tartumaa, 1.17.1. 5. A. Kuller, Pärnumaa, 1.18.6. 6. A. Hiiop, Saaremaa, 1.21.8.

100 m selili: 1. A. Kuller, Pärnumaa, 1.35.2. 2. A. Päärman, Viljandimaa, 1.38.7. 3. A. Pohlak, Virumaa, 1.43.6. 4. V. Mikheim, Võrumaa, 1.54.5.

100 m rinnuli: 1. E. Kukk, Pärnumaa, 1.26.2. 2. H. Tõnnus, Tallinn, 1.28.7. 3. E. Korma, Viljandimaa, 1.31.3. 4. E. Roos, Pärnumaa, 1.32.9. 5. E. Jürgens, NMKU, 1.33.2. 6. V. Merilind, Valgamaa, 1.38.2.

Tütarlapsed:

50 m vabalt: 1. Joonson, Viljandimaa, 38.6. 2. E. Frei, Viljandimaa, 40.7. 3. Vainoja, Pärnumaa, 45.2. 4. L. Puskar, Läänemaa, 49.2. 5. N. Aljak, Tallinn, 49.4. 6. Jeravits, Tartumaa, 50.8.

100 m rinnuli: 1. E. Naarits, Tartumaa, 1.49.0. 2. E. Ardma, Viljandimaa, 1.59.8. 3. O. Valdre, Vilj., 2.00.1. 4. Aarna, Vilj., 2.08.1.

Käsipall

Korvpallis meestele finaalis Kalev võitis Tall. NMKU 53:28 (29:15). Kolmanda koha pärast Tartu koondus võitis Nõmme ÜENU 61:42 (38:21).

Naiste võrkpallis tuli võitjaks samuti Kalev, kes finaalis võitis Harjumaa 15:6 ja 15:5. Matšist kolmandale kohale ÜENUTO loobus ASK-le.

Vehklemine

Espadron: 1. ja EM võitja E. Valter 7 võitu. 2. R. Berg 7 võitu. 3. A. Megdejev 5 võitu. Matšil esikoha pärast Valter võitis Berg 5:4.

Florett: 1. ja EM võitja E. Valter 4 võitu. 2. R. Berg 3 võitu. 3. E. Baturin 2 võitu. 4. V. Treublut 1 võit. 5. E. Akerman 0.

Kõik võistlejad kuuluvad ESS-i.

Noortele:

Espadron: 1. A. Ivanov, 6. gümn., 5 v. 2. L. Stürmer, 6. gümn., 3 v. 3. V. Palupera, komm.-gümn., 3 v.

Florett: 1. B. Valdek, 2. gümn., 2 v., 2. R. Vendelin. Vesth. gümn., 1. v. 3. G. Valdek, maj. erikool, 0 v.

Veereväg

Individuaalvõistlus. 60 palli, millest 30 TGVK ja 30 TVK teedel. 1. ja EM võitja V. Ventsel, Puhkekodu, 369. 2. E. Prees, TGV, 356. 3. N. Järv, TVK, 354. 4. E. Karjatse, TGV, 352. 5. E. Randman, TGV, 350. 6. E. Tabola, Puhkekodu, 331.

Jahipurjetamine

Hai-klass: 1. ja EM võitja Hallo III, juht V. Viren, 1.41.36. 2. Kaur II, juht L. Post, 1.42.28. 3. Maret, juht V. Vassiljev, 1.44.23. 4. Haihive, juht V. Veksin, 1.44.53. 5. Sinihai, juht H. Tofer, 1.45.16.

Jalgpall

Võistlesid Tallinna ja provintsi koondusneekonnad. Matš lõppes viigiga 3:3 (1:1).

Tennis

Linnade vaheliste võistluste poolfinaalides Jõhvi võitis Valga 3:2 ja Tallinn Nõmme 5:0. Finaalis Tallinn võitis Jõhvi 5:0. Noorte klassi finaalis Tallinn võitis Viljandi 4:1.

Maadlus

Iga maakond ja eraldi Tallinna ja Tartu linn võisid igas kaalus esineda ühe võistlejaga.

Kärbeskaal: 1. ja EM võitja Martin Maiste, Tallinn, 0 p. 2. Kaubi, Saaremaa, 3 p. 3. Mati Maiste, Viljandimaa, 7 p.

Sulgkaal: 1. ja EM võitja E. Sumil, Tallinn, 3 p. 2. A. Kukk, Viljandimaa, 4 p. 3. J. Viitung, Tartu, 6 p.

Kergekaal: 1. ja EM võitja A. Männis, Tallinn, 1 p. 2. Härma, Harjumaa, 4 p. 3. Nõm, Pärnumaa.

Kergekeskkaal: 1. ja EM võitja O. Laan, Tartu, 2 p. 2. Saaliste, Läänemaa, 4 p. 3. Viira, Viljandimaa, 6 p.

Keskkaal: 1. ja EM võitja A. Mägi, Tallinn, 0 p. 2. Rechlin, Viljandimaa, 6 p. 3. Villa, Tartu.

Poolraskekaal: 1. ja EM võitja E. Rohtmets, Tallinn, 3 p. 2. Orumets, Viljandimaa, 3 p. 3. Rätsepp, Järvamaa, 6 p.

Raskekaal: 1. ja EM võitja J. Kotkas, Tallinn, 0 p. 2. Klaisen, Harjumaa, 3 p. 3. Haljasmaa, Läänemaa, 6 p.

Poks

Iga maakond ja eraldi Tallinna ja Tartu linn võisid igas kaalus esineda ühe võistlejaga.

Kärbeskaal: 1. ja EM võitja J. Everes, Tallinn. 2. G. Krivanogov, Virumaa. 3. Jaan Kurnapas, Pärnumaa.

Kukk-kaal: 1. ja EM võitja H. Gutmaa, Tallinn. 2. K. Truu, Harjumaa. 3. E. Kallasorg, Tartu.

Sulgkaal: 1. ja EM võitja E. Seepere, Tallinn. 2. J. Aps, Virumaa. 3. N. Stepanov, Viljandimaa.

Kergekaal: 1. ja EM võitja B. Truuberg, Tallinn. 2. A. Poom, Virumaa. 3. Agu Anman, Tartu.

Kergekeskkaal: 1. ja EM võitja G. Loorand, Virumaa. 2. Aug. Toomsalu, Pärnumaa. 3. J. Rüttil, Viljandimaa.

Keskkaal: 1. ja EM võitja A. Agur, Tallinn. 2. V. Laarens, Virumaa. 3. H. Frei, Tartu.

Poolraskekaal: 1. ja EM võitja J. Henaoch, Tartu. 2. J. Tširikov, Virumaa. 3. V. Topman, Viljandimaa.

Raskekaal: 1. ja EM võitja M. Migasto, Tartu. 2. P. Krivanogov, Virumaa. 3. H. Liinar, Tallinn.

Tõstmine

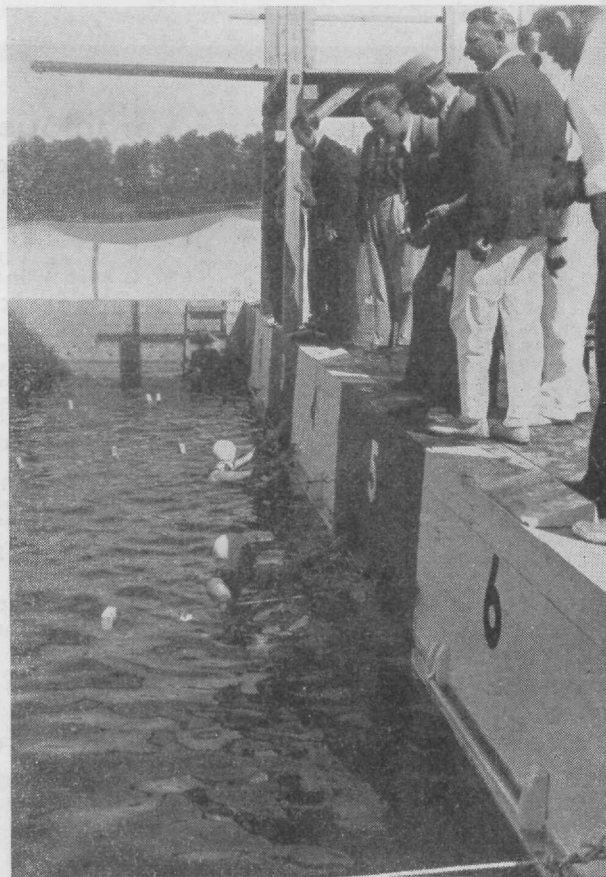
Sulgkaal:	Surumine	Rebimine	Tõukamine	Kogusumma
1. R. Västriku, Pärnumaa	65	80	105	250
2. J. Loaru, Harjumaa	67,5	72,5	97,5	237,5
3. J. Rebane, Tartu	70	70	97,5	237,5
4. A. Tobro, Valgamaa	65	67,5	90	222,5
5. E. Alabert, Tartumaa	55	65	85	205
6. J. Parve, Viljandimaa	65	60	80	205

Kergekaal:	Surumine	Rebimine	Tõukamine	Kogusumma
1. M. Ilbak, Pärnumaa	87,5	85	115	287,5
2. V. Siirak, Tallinn	85	87,5	105	277,5
3. A. Kliimak, Virumaa	80	80	100	260
4. A. Janson, Saaremaa	77,5	75	100	252,5
5. P. Viitmaa, Järvamaa	65	75	105	245
6. J. Vaikma, Tartu	65	70	90	225

Keskkaal:	Surumine	Rebimine	Tõukamine	Kogusumma
1. R. Laane, Viljandimaa	90	95	122,5	307,5
2. A. Vaikma, Tartumaa	90	95	122,5	307,5
3. R. Tedrekull, Tallinn	87,5	90	120	297,5
4. A. Riivik, Tartu	82,5	80	110	272,5
5. E. Nagel, Virumaa	80	82,5	107,5	270
6. J. Grünmann, Läänemaa	70	80	110	260

Poolraskekaal:	Surumine	Rebimine	Tõukamine	Kogusumma
1. K. Oole, Tallinn	95	105	127,5	327,5
2. J. Koger, Petserimaa	90	95	130	315
3. V. Tamm, Läänemaa	85	95	132,5	312,5
4. L. Kivisikk, Tartu	90	95	120	305
5. K. Kampus, Viljandimaa	90	95	115	300
6. R. Neerut, Virumaa	75	85	112,5	272,5

Raskekaal:	Surumine	Rebimine	Tõukamine	Kogusumma
1. A. Luhaäär, Tallinn	120	115	155	390
2. F. Maarits, Pärnumaa	90	97,5	127,5	315
3. A. Salusoo, Tartumaa	82,5	95	127,5	305
4. A. Petrov, Petserimaa	87,5	80	115	282,5
5. A. Aus, Harjumaa	85	85	112,5	282,5
6. A. Haljasmaa, Läänemaa	65	75	95	235

Moment ujumisvõistlustelt Piritalt.

Olaf Luiga lahkus...

Kahju ja kurb on kaotada head sõpra, tublit kaasvõitlejat-sportlast meie niigi hõredatest ridadest.

Ootamatult saabus Sinu surma teade keset ilusamat looduse aastaaega ja kus olid saavutamas oma elu kõrgustippu.

Surmateade saabus ajal, millal oli täitumas viisteistkümne aastat ühist võitlust ühiste sihtide taotlemisel, õpitud hindama ja mõistma kaassportlasi, kellega jagati ühiseid muresid kui ka rõõme.

Nüüd, millal pühendan Sulle, kallid Olaf, viimseid ridu, meenub hulk mälestusi Sinust, meie ühisest tööst ja koosviibimistest S. S. Kalevis. Sul oli looduse poolt kaasa antud omadus, et panna ennast armastama ja endast lugu pidama. Sinust väljendus südamlikkust, lihtsust ja heatahtlikku lõbusust, — suuremal määral veel sundimatut tugevat isikupärasust ja kindlat joont.

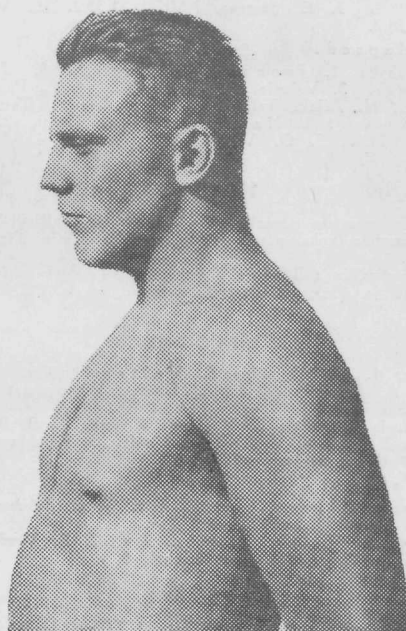
Sa olid üks neist, kes ei kõhelnud kunagi väljaastumast oma spordiühingu ja Eesti sini-must-valge värvide kaitseks. Seega Sa näitasid oma eeskujuga meile, missugused ka meie peaksime olema. Sul oli kohusetunnet ja sisimist distsipliini.

Liig vara lahkusid Sa meie hulgast, ja seadsid meid kurva fakti ette, et Sind ei ole enam.

Kuid meie — Sinu kaasvõitlejad — ei unusta Sind, nii nagu Sa alati olid oma mõnulevas, alati rahulolu väljendavas olemises.

Puhka rahus Sa eeskujulik kalevlane ja vapper Eesti mees.

A. Mäll.

Noorte kergejõustik Eesti Mängudel

100 m

1. R. Sallo, Tall. Kalev, 11,4
2. E. Nurk, Tall. Kalev, 11,5
3. A. Eisler, Virumaa, 11,6
4. L. Jürgenson, Tallinna Kalev, 11,8
5. A. Hallik, ÜENÜTO, 11,9
6. E. Truusõit, Nõmme Kalju,

400 m

1. E. Nurk, Tallinna Kalev, 51,2
2. E. Ulevain, Nõmme ÜENU, 53,1
3. A. Hallik, ÜENÜTO, 53,1
4. L. Gjärdmann, Rootsi Haridusselts, 54,2
5. A. Nõmme, Võrumaa, 55,0
6. H. Raag, Võrumaa, 55,2

1000 m

1. E. Ulevain, Nõmme ÜENU, 2.43,1
2. J. Roomere, Tallinna Kalev, 2.43,6
3. E. Luhamaa, Virumaa, 2.44,6
4. V. Külmoja, Tartu, 2.46,8
5. J. Rebane, Nõmme ÜENU, 2.48,0
6. A. Kononov, Petserimaa, 2.48,0

Kuul

1. H. Kajak, Tartu Hermes, 16,11
2. A. Till, Valga Spordiklubi, 15,67
3. E. Uuehendrik, Nõmme ÜENU, 15,23
4. L. Gjärdmann, Rootsi Haridusselts, 14,79
5. A. Saariste, Viljandimaa, 14,72
6. O. Meos, Viljandi Sakala, 14,06

Ketas

1. H. Kajak, Tartu Hermes, 47,65
2. U. Raadiko, Nõmme ÜENU, 45,30
3. V. Hio, Nõmme ÜENU, 45,23
4. Y. Toome, Nõmme ÜENU, 44,92
5. Marguste, Tallinna Kalev, 44,30
6. E. Uuehendrik, Nõmme ÜENU, 43,45

Oda

1. L. Urke, Harju malev, 64,00
2. A. Kristjuhan, Tallinn, 56,56
3. E. Odintsov, Kreenholmi NMKU, 56,21
4. H. Vainet, Nõmme ÜENU, 56,01
5. O. Oras, Tartu, 55,28
6. E. Uuehendrik, Nõmme ÜENU, 54,32

Kaugus

1. S. Saksniit, Viljandi Sakala, 6,49
2. H. Koorits, Viljandimaa, 6,37
3. L. Jürgenson, Tallinna Kalev, 6,24
4. L. Järver, Nõmme ÜENU, 6,24
5. H. Pöder, Petserimaa, 6,21
6. F. Org, Viljandimaa, 6,16

Kõrgus

1. A. Hallik, ÜENÜTO, 180
2. J. Rander, ASK, 175
3. J. Kiisa, ÜENÜTO, 170
4. O. Jürimäe, ÜENÜTO, 170
5. E. Koppel, Pärnumaa, 170
6. F. Org, Viljandimaa, 165

Teivas

1. L. Järver, Nõmme ÜENU, 3,20
2. V. Teder, Virumaa, 3,20
3. A. Luts, Tartu, 3,20
4. J. Kaseorg, Tartu, 3,20
5. A. Elken, Tallinn, 3,20
6. G. Pääv, Virumaa, 3,20

Punkte seltsidele lõppvõistluste järgi: Nõmme ÜENU 43, Tallinna Kalev 31, ÜENÜTO 19, Virumaa 16, Tartu 12, Tartu Hermes 12.

Üldiselt toimus konkurents Tallinna ja Tartu vahel, mis andis tulemuse 50,0—39,5 Tallinna eduks.

Maakondade konkurents arvestati iga maakonna kahe parema tulemusega, selle järele said punkte:

1. Harju	309,5
2. Viljandi	295,
3. Pärnu	262
4. Viru	253
5. Võru	242
6. Lääne	224,2

7. Valga	209,5
8. Petseri	169,5
9. Järva	98,5
10. Saare	86
11. Tartumaa	33,5

Kui arvestada Tallinn ja Tartu võrdsete üksustena maakondade hulgas ning arvestada seltsi kuuluvusega, siis kuus paremat üksust on:

1. Harju	386,5
2. Tallinn	367,5
3. Tartu	329,0
4. Viljandi	316,0
5. Pärnu	272,0
6. Viru	270,0

Alec James'i KARJÄÄR

14. Minu „küüditamine“ Boltoni

Minu asjad näisid arenevat normaalselt, kuni mind ühel päeval kutsuti varahommikul väljale. Alec Gibson võttis mind vastu.

„Hommikut, James! Minge otsekohe tagasi ja ütelge oma naisele, et tulete alles öhtul tagasi. Meil seisab väike reis ees.“

„Reis? Kuulge — ma ei ole veel habet ajanud, samuti ma ei ole ühekski reisiks ette valmistunud ega riietunud.“

„Seda pole vajagi!“ sundis Gibson, „selleks pole meil praegu aega. Peate jalamaid tagasi olema.“

Läksin koju, rääkisin asja Peggyle, ajasin külma rahuga habeme maha ega lasknud end väljavahilt, kes mitu korda mind ahvardavalt manitses, sugugi rahust välja viia. Reis? Reis kuhu?

Kui pöördusin väljale tagasi, lükkas mind Gibson, kelle juure oli end vahepeal direktor Jim Taylor poetanud, autosse. Paari miili pärast pöördus Jim Taylor minu poole:

„Noh, mida te sellest arvate?“

„Millest?“

„Kas te ei tea siis, mis lahti on?“

„Pole aimugi!“

„Me sõidame Manchester City juure, et rääkida teie transferdist!“

Jälle oli niisiis korraldatud minu üleviimine, ilma et oleksin sellest midagi teadnud.

Ma ei teadnud üldse, kuhu sõit lähebki! Lõppeks me peatusime Boltonis, kus Bolton Wanderers pidasid parajasti karika kordamismängu Liverpooli vastu.

Manchester City kogu staap oli oma residentsiks valinud ühe hotelli, ja kui astusime ruumi, kus pidid algama „läbirääkimised“, istus City direktorium juba pika laua taga, et oodata kiiret lahendust...

See algas viisakate ja lihtsate loosungitega. Siis jutustati mulle, milline tore klubi on Manchester City ja kui palju parem mul seal oleks, palju parem, kui Prestoni juures. Mina üksi tahtsin midagi rohkemat, kui ainult ühte hea sse klubisse minna. Tahtsin teada, millist palka ja muid võimalusi võib City mulle pakuda. Selle kohta mulle ei võidud midagi ütelda, selle asemel pakuti mulle suuremeelselt pääsetäht karikamängule, mida siis vaatasin keset suuri härrasid loozist. Hoolimata kogu sellest külalislahkusest, ei läinud minu süda pehmeks Manchester City suhtes, ja kui pärast mängu mulle esitati küsimus: „Noh, mr. James, kas olete juba otsusele tulnud?“, vastasin külmalt, et pean seda enne oma naiselt küsima, mida tema sellest mõttest arvab, et ümber kolida Manchesteri...

„Hästi, mr. James! Rääkige temaga selle üle ja läna öhtul kohtume siis uuesti Prestoni juhatuses toas.“

Ja siis nad istusid kõik oma autodesse ja jätsid mind üksi, ainsa võimalusega, et saan rongiga mõne tunni pärast koju sõita. Nii pidin Boltonis veetma paar asjatut tundi. Ma otse suitsesin vihast säärase käitumise peale. Kuid sellega ei olnud midagi saavutatud. Pidin leidma veenva põhjuse, miks ma ei taha Manchesteri minna. Ma ei võinud tulla ja ütelda: „Ei, tänan, City juhtkond kohtles mind halvasti. Samuti

võisin ju ütelda, et soovin 1000 naela transferdisummat, sest noil päevil oli õhkkond raske igasugustest „illegaalsetest tasudest“.

Seletasin niisiis oma Peggyle: „Kui sinult keegi küsib midagi, siis seleta, et sa ei mõtlegi sellele, sest Manchesteri õhk pole küllalt terve lastele ja et sa ise ei kavatsegi sinna kolida, ning sellega punkt.“

„Kahetsen, minu härrad“, seletasin City direktoritele öhtul, „minu naine ei taha mind lasta minna Manchesteri...“

See tekitas üldise elevuse. Kõik mõtlesid, et teen nalja. Kuid kui nad nägid, et lugu oli tõsine, proovisid nad seda teisiti.

„Te ei tarvitse ju linnas elada, mr. James. Linnast väljas, peripherys on idüllilisi kohti, kus võite üürida endale maja.“

„Ei,“ ütlesin mina, „minu perekonna otsus on lõplik, midagi pole teha...“

15. Manchester City viimne trump

Järgmisel päeval tuli Gibson, kellele minu järelandmatus oli tekitanud palju halle juukseid, rüetusruumi ja kõnetas mind:

„Teid kutsutakse büroos telefonile, Alec.“

„Kes soovib rääkida?“

„Ma ei tea, ma ei küsinud.“

Läksin temaga büroosse.

„Hallo, Alec! Siin Jimmy McMullan!“ tuli torust.

See oli McMullan, Manchester City meeskonna vanem.

„Kuidas sul läheb, Jimmy?“ küsisin lõbusasti.

„Toredasti! Kuulsin, et tuled meie juure mängima.“

„Seda sa kuulsid valesti! Jimmy, ma ei tule!“

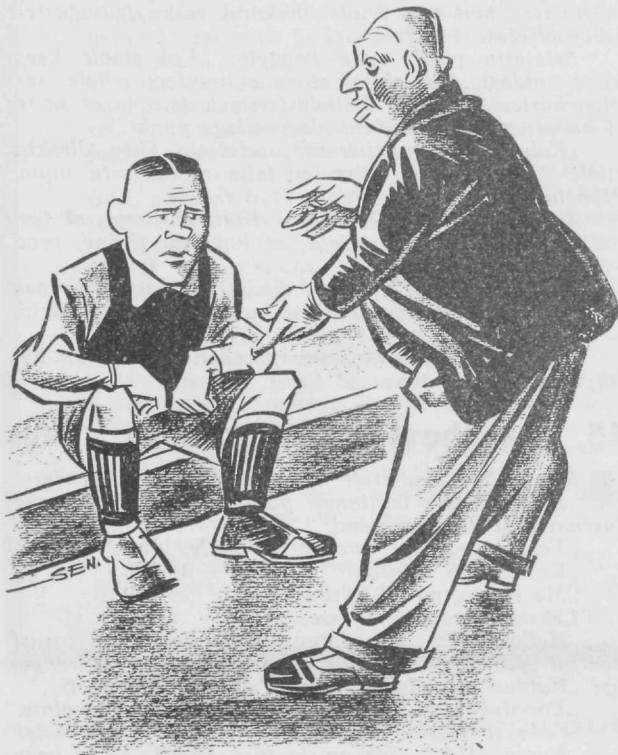
„Kuule, Alec! See on ju tore klubi! Olen veendunud, et sulle meeldib kindlasti meie juures... Igal juhul, Alec, tulen sind külastama ja siis räägime sellest.“

City direktorium istus juba pika laua taga, et oodata kiiret lahendust...

Mõne päeva pärast rääkis vana hea Jimmy minuga kogu pärastlõuna kestes ja laulis mulle kiidulaule Manchester Cityst. Kui ta aga lõppeks aru sai, et mind ei saa muuta, hoiatas ta mind lõppeks sõbralikult:

„Mul on tõesti kahju, et sa ei taha meie juure üle tulla. Kuid pea seda meeles: mõtle hästi järele, kui ühel ilusal päeval tahad üle minna teise seltsi. Teatud isikud kannavad juba hoolt selle eest, et kukud sisse, ja seda põhjalikult.“

„James, mida te olete teinud» oigas ta. «See õnnetu mõte nõuda raha oma allkirja eest».

Ma teadsin, mida ta mõtles. Tol ajal räägiti kõikjal, et Alec James ei kirjuta alla lepingule üleminekuks ühessegi klubisse, kuni talle ei makseta selle eest erilist tasu. „Nendel“ ei olnud ainult selleks tõendus. Ja mina olin küllalt vana „kala“, et mitte sääraseid asju teha kirjalikult ega tunnistajate juuresolekul...

Ühel pärastlõunal tuli jälle keegi klubi direktor minu juure, et katsetada minu üleviimise võimalust. Kui esitasin talle küsimuse: „Ja milline väärtus teie klubile on minu üleviimine?“ hüppas ta püsti ja kisen-das raevust kaame näoga.

„Illegaalne tasunõudmine, mis? Minu klubi ei mõtlegi sellele, et midagi säärast teha. Annan teid liidule selle nõudmise pärast üles! Ja hoolitsen selle eest, et teid jalgpallist üldse välja tõrjutakse!“

Ta sööstis toast minema ja lõi ukse paukudes kinni...

Minuti pärast tormas üks Prestoni erutatud direktor tuppa.

„James, mida te olete teinud!“ oigas ta. „See õnnetu mõte nõuda raha oma allkirja eest! Teid laostatakse sellega!“

„Kes ütleb siis, et nõudsin ebaseaduslikku raha?“ küsisin mina. (Sest minu küsimus oli ju nii esitatud, et seda summat võis ju ka transferdisummasse võtta, mida vastav direktor tahtis maksa Prestonile.)

„Tema ütles seda. Ta vannub seda, et teie ütle-site talle nõnda!“

„Siis on ta hull,“ andsin tagasi, „ma ei ole sellest sõnagi rääkinud.“

Sellega lõppeski see lugu.

Võib-olla eksin mõnes asjas. Kuid poodagu mind, kui pean nõustuma sellega, et elukutseline jalgpallimees — nagu iga töötajagi — ei taha kasu saada oma vaeva eest ning edasi pääseda. Miks peab siis selts üks mängija üleviimisest kasu saama?

16. Salapärane mister X...

Ja nüüd tahaksin teid tutvustada mehega, kellel oli otsustav mõju minu edaspidisele mängukarjäärile. Kuid ta vihkab igasugust avalikkust. Püüdsin teda veenda teisiti, see tähendab, püüdsin luba saada, et võiksin teda esitella teile siinkohal, kuid ta keeldus. Nüüd ei jää mul muud üle, kui teda nimetada „salapäraseks meheks Alec James'i taga — mister X-iks“.

Kohtasin teda esmakordselt hooajal, millest äsja jutustasin, Bradford City väljal. Saime suurteks sõp-radeks esimesest silmapilgust pärast esitlemist. Tema oli see, kes mulle hiljem võimaluse andis aktiivmängust loobuda, et alustada uut elu uuel kutsealal. Tema oli ka see, kellel oli otsustav osa minu üleminekuks Arsenal F. C. juure.

Vastu hooaja lõppu — teiste kõrval oli ka Aston Villa mind tahtnud Prestonist üle võtta (asjata) — käisid kuulujutud Inglismaal ja Šotimaal ringi, et iga celt, kellele kirjutati alla, satub valju ülekuulamise alla „lähemate asjaolude selgitamiseks.“ Seda pidi tegema jalgpalliliit... „Sõbrad“ olid — nagu McMullan oligi hoiatanud — hoolikalt asja ajanud, ja jutud, et ma ei lahu muidu Prestonist, kui ma ei saa sellest lisatasu, olid nii sagedased, nagu kärbsed juulis. Mind oleks eluajaks diskvalifitseeritud, kui ühel läbirääkimisel oleks saadud esitada tõendust selle kohta, et olen seltsi vahetamisel vastu võtnud ebaseaduslikult raha. Nii asusin ühel suvepäeval mr. X-i juure teele ja selgitasin talle oma olukorra.

„Jätke see kõik minu hooleks, Alec,“ arvas tema, kui oli kuulanud minu seletuse. „Kui te vahetate oma seltsi, võite seda teha täiesti rahulikult.“

Kui saabus uueks hooajaks allakirjutamise aeg, leppis-in Prestoni tingimustega. Ma ei näinud olevat mingit põhjust, miks pidin kaotama oma suvise palga. Mul ei olnud kavatsust Prestonis edasi mängida ja Preston teadis seda. Ütlesin seda juba varemalt: midagi poleks mind takistanud minu õnnes Deepdale'is, Prestoni juures, kui nad poleks olnud vastu minu rahvusmeeskonda võtmisel Šotimaa poolt. Tahaksin mängida oma maa eest, kui see kutsus mind. Preston tahtis mind lasta mängida ainult siis, kui see sobis nende kavatsustega. Preston oli valmis sel momendil nõustuma minu üleviimisega niipea, kui silmapiirile ilmus selts, kellega ka mina olin nõus. Kõik oli järelikult nii kaugele juba viidud.

Nüüd seisib küsimus ainult selles, milline selts tuleb ja palkab minu.

Veetsin selle suve Nottinghamis oma äia Davi Williamsi juures, kes tookord oli Nottingham Foresti treener. Ühel hommikul sain siiski telegrammi mr. X-ilt:

„Kohtume N. N. juures Bradfordis,“ seisib seal lakooniliselt.

(Järgneb.)

Parikas MAITSERIKKAD
TALLINNA PILDISTUSED

MEISTERFOTOGRAAFID

KUNINGA 1

ATELJEE AVATUD: KL. 9—5. PÜHAP. K. 11—2

Copa Argentina võideti uuesti

Eesti laskurite edukas esinemine nelja aasta eest Roomas oli ootamatuseks kogu maailmale. Kaks aastat hiljem Helsingis võideti juba vabapüssimatš ühes „Copa Argentinaga“. Sõidu eel Luzerni tähendas Eesti Laskurliidu juht kindral-major Otto Sternbeck: „Suurim enesepettus oleks hellitada lootust, et Luzernis ei leiduks eestlasist paremaid. Maailmas on arvukalt suurrahvusi sadadesse tuhandetesse küündivate laskurklubide liikmetega, ja raske on oletada, et need ei ole teinud edusamme...“

See „mure“ tundus senise positsiooni säilitamiseks täiesti õigustatuna.

Agaga nüüd...

Eesti laskurid on jõudnud oma jahiretkelt Luzernis peetud laske-maailmameistrivõistlustelt tagasi kodumaale ühes maailma laskespordi suurima ja kõrgeväärtusliku Argentiina rändauhinnaga.

Laskemaailmameistrivõistlused on muutunud sama kolossaalseks ettevõtteks, nagu seda on teistel spordialadel nelja-aastase vahemiku järele olümpiamängud. Laskesõit toimub ainult tihedamini ja neid peetakse iga kahe aasta järele.

Eesti laskurite uued võidud Luzernis on tõestanud kogu maailmale, et eestlased sellel spordialal kuuluvad edasi vaidlematult maailma esiridadesse. Meie laskespordilased võites kõige arvukamalt esikohti meeskonnamatšidel ja individuaalvõistlustel, jättis tahapoolse isegi maailma varemaste aastate kuulsaima ja võitmatu laskespordimaa Šveitsi. Viimase koguni võistlustel, mis peeti Šveitsi laskespordi keskuses Luzernis. See omakorda tõestab eestlaste suurt üleolekut kõigist rahvustest laskespordis.

Luzernis säilitati laskespordilastelt Helsingi võistlustel võidetud hiilgav positsioon. Eesti laskuritel tuli võistelda seekord väga raskeis tingimuses Luzernis, kus lõunamaine valgustus, erinev õhu läbipaistvus ja märklehtede halb nähtavus siiski ei pidurandanud kõige vähemalgi määral eestlaste edukust.

Maailmameistrivõistluste tähtsaimaks võistlusalaks on vabapüssimatš Argentiina rändkarikale, millist auhinda on võitnud varem Šveits 23 (!) korda, Ameerika viis ja edasi järgnevad ühe korraga Prantsuse, Soome ja Eesti. Seekordne matš toimus üheksa riigi meeskondade osavõtul Luzernis. Võistlus peeti vägagi raskeis tingimuses. Päikesepaiste vaheldus pilvitusega, vahepeal sadas isegi vihma. Tugev tuul keeras peagu kõik maailmakaared läbi! Laskmine nendes tingimustes oli võimatult raske ja see ei jätnud avaldamata oma mõju ka tulemusile, mis olid üldiselt nõrgemad Helsingi saavutustest.

Eelpool toodud raskeis tingimuses Eesti meeskonnal tuli asuda tulejoonele kaitsma Argentiina rändsammast. Hommikupoolisel võistlusel tabas eestlasi üks ebaõnnestumine teise järele ja Argentiina samba võitmine näis olevat täiesti lootusetu. Ohtupoolikult põlvelt-asendi matšis meie rahvusmeeskond asus tulejoonele deviisiga — olla või mitte olla — ja selle krooniks tuli sangarliku võistluse järele neljast-kümnestviiest võistlejast neli esikohta põlvelt-asendis Eestile ja ühes sellega oli võidetud ka teiskordselt Argentiina rändkarikas Eestile. See võit on Eesti spordiajaloo suurimaid.

Maailma laskespordi ajaloo ainulaadsemaks saavutuseks jääb seekordse võidu puhul siiski eelpool

August Liivik

Eesti kaks maailmameisrit individuaal-laskmises

Kaarel Kübar

nimetatud põlvelt-asendi individuaaltulemuste „pärl“ — neli esikohta Eestile! Nendeks laskuriteks olid: esikoht, kuldmedal ja maailmameister Kaarel Kübar, teine koht ja hõbemedal Harald Kivioja, kolmas koht ja pronksmedal Elmar Kivistik, neljas veel August Liivik. Viimane tuli ühtlasi ka individuaalselt kolme asendi maailmameistriks ja lamades-asendis teisele kohale — hõbemedalie. Seeega olid värskel maailmameistril August Liivikul kõige suuremad teened Argentiina rändkarika toomisel uuesti Eestisse. Viieandana startis võidukas meeskonnas endine maailmameister Gustav Lokotar.

Argentiina rändauhinna võistluse traagilisemast osast annab ülevaatlukuma ettekujutuse kui märkida, et matš raskete võistlustingimuste tõttu ei annud uusi seniseid tippsaavutusi ületavaid maailmarekordide. Viimaseid märgitakse vabapüssist laskmises kaheksa, neist kanti kolm Eesti nimele Helsingis. Agaga nüüd siiski juba neli. Eesti meeskond ainsana suutis ületada ühe maailmarekordi ja selle põlvelt-asendi meeskonna tulemus, saavutades 1880 silma maailma uue võimsa tippsaavutuse. Endine oli Soome meeskonna nimel 1935. a. Roomas peetud maailmameistrivõistlustel püstitatuna 1866 silmaga. Sellest nähtub, et Eesti meeskond siiski tuli toime meeletlikus võistluses ainsa maailmarekordiga, milliste püstitamisteni ei jõudnud ükski teine rahvus.

Argentiina samba esmakordsel võitmisel Helsingis Eesti meeskond püstitas kogutulemuseks 5526 silmaga MR-i ja individuaalselt tuli maailmameistriks Elmar Kivistik 1124 silmaga — ka MR. Need tipud jäid siiski ületamatuks ja jäävad püsima vähemalt veel kaheks aastaks kuni järgmiste MM-võistlusteni. Luzernis tuli Eesti meeskond võitjaks 5433 silmaga ja individuaalselt maailmameistriks August Liivik 1097 silma, mis on Eesti ja eestlase nimel püsivast maailmarekordist siiski nõrgemad vastavalt 93 ja 27 silma.

Eesti meeskond Argentiina karika kaitsmisel tuli veel esikohale põlvelt-asendi kogutulemuseks, lamades-asendis teisele kohale ja neljandaks püstitasendis.

Üldiselt jäi vabapüssimatšis teisele kohale Soome, kolmas Šveits, neljas Rootsi, viies Norra ja alles kuueandana Saksa.

Eesti laskurite võitudest ja esinemistest Luzernis peatume pikemalt järgmises numbris, kus leiavad avaldamist ka lõplikud tulemused, kokkuvõtted, pildireportaaz võistlustelt ja Eesti laskursangarite vastuvõtu austamispidustustest Tallinnas.

Arno Poolak.

Meie kergejõustikust Kouvola taustal

J. REIGO

Soome-Eesti järjekordne kergejõustiku-maavõistlus toimus tänavu Kouvolas, umbes 5000 elanikuga „kuivas“ alevis, üks vähestest keskustest, mis ei asu järve ega jõe ääres. Kuna Soomes igas väiksemaski keskses on korralik spordiväljak, siis oli seda ka seal. Jooksude, hüpete, visete kohad väga korralikud, kuna väljaku keskosa — jalgpalliväli — oli liivane. Tribüünina oli kasutada mäenõlvak ja küllaldaselt hästi, sest tribüüni ennast oli ehitatud õige vähe. Juba sellest nähtub, et eelkõige hoolitsetakse korralikkude võistlus- ja harjutuspaikade, ning siis alles muu eest. Kuna Soomes enamik väljakuid on rajatud ebahõltsalele maapinnale, millega nende soetamiskulud võrdlomiselt suured, tuleb imetleda, et sealsed omavalitsused ja seltskond ei kohku sarnastest hädavajalikest kuldudest rahva tervishoiu ja kehalise kasvatuse arvel. Meie omavalitsused peaksid soomlastelt eeskuju võtma. Laialdane väljakute võrk ja ideaalne maastik harjutamiseks ning rahva ja riigi see suhtumine spordile panevad aluse sellele kõrgele kergejõustiku tasemele, mis on Soomes.

Asudes maavõistluse juure peab kõige enne nentima seda ühtlast jooksustiili, mida Soome sportlased näitavad peaaegu 100%-selt ning, nagu näib, väga edukalt, sest mujal ei ole nii suurearvuliselt jällekasvu kui Soomes. See näitab, et Soome jooksja ettevalmistus käib teatud kooli läbiteinud treenerite juhatusel all, kuna meil iga jooksja jookseb peaaegu ise stiiliga, s. t. on õppinud iseseisvalt, mis loomulikult ei anna selliseid tulemusi. Näib, et kui meie tahame keskja pikamaajooksudes vähegi edasi minna, tuleb erilist rõhku panna treenerite ettevalmistusele ja vastava kaadri kasvatamiselle. Ning kui vastav treenerite kaader on soetatud, siis kutsuda Soomest treener, kes oma teadmisi meie oma treenerite kaudu edasi annaks.

Eesti meeskond koosnes tänavu väga suures ulatuses noortest, kellest paljud esmakordselt kaitsesid rahvusvärve. Sellepärast peab kiitusega mainima, et enamik neist täitsid oma ülesande suurepäraselt, mida aga ei saa öelda kõigi vanade kohta. Esmakordselt esinejatest tuleks eriti mainida Linnastet, Mahlsteini, Nurka, Adamsoni, Juhansood (esmakordselt 1500 m), kuna rahuldavalt esinesid Kink, Aumere (esmakordselt individuaalalal). Pikamaajooksjad püüdsid soomlaste kannul püsida, kuid puudus vastav ettevalmistus. Varsti oldi ikkagi sunnitud maha jääma, millega saavutasid tunduvalt nõrgemaid aegu kui kodumaal.

Üksikult meestest rääkides tuleks esmajoones nimetada O. Linnastet, kes Soomes väga tublilt ja stabiilselt esines vasaraheitel. Kuuest heitest neli oli 52 m ümber. Omades väga hea pöörde-tehnika võib ta loota pideva treeningu puhul lähenemist Saksa tuusadele. Heite juures tundub, nagu toimuks vasara keerutamine liig perpendikulaarselt maapinnale, mis vast vähenevalt mõjub heite kaugusele.

Mahlsteini kuulitõuke tagajärg 15.45 üllatas tublisti. Kuid tema heite seeria on väga suurekaareline kõikumusega — peaaegu 1,5 m, mis näitab et tõuke-tehnika ei ole tal veel kodune. Näib, nagu püüaks ta tõukele anda liig kõrget lendu, samuti õlatõuge ei ole ühtlaselt välja arenenud kõigi tõugeite juures ning hoog tõuke sooritamisel jääb peaaegu ära, samuti tõukekäe sirutus nagu jääb poolikuks, millest vast on tingitud ka ebastabiilsus.

E. Nurk pidas vast oma kibedama võistluse, võites soomlast umbes ½ meetriga, olles aga jooksu lõppenud päris läbi. Näib, et sarnaste pingutavate jook-

sude jaoks on temal veel väheldane ettevalmistus ning tema noorusega arvestades tuleks temal seda maad võrdlemisi tagasihoidlikult joosta ning võistelda peamiselt lühemates maades.

A. Adamson üllatas teivashüppes ka teatud määral. Latist üleminek toimus võrdlemisi ladusalt, kuid suuremate kõrguste jaoks on vajaline tugevamat jooksu arvestades tema suure kehakaaluga.

O. Juhansoo 11500 m jooksus üllatas jooksustiili muutmisega. Tema senine hüplev stiil, mis pikemates maades nõuab tugevat vastupidavust ning peaaegu kuskil tarvitamist ei leia, on üle läinud juba palju sulavamale jooksule. Arvestades Juhansoo häid kehalisi võimeid ja lootes pidevat treeningut, võib loota veel parematki.

Päris heade eeldustega kaugushüppaja on Kink, kuid kelle hüppestiilis on veel üksikuid lünki — maandudes sirutab jalad hästi ette, kuid ei suuda käte hooga keha küllaldaselt järele tuua, mille tõttu on sagedane tagasilangus. Samuti tuleks temal erilist rõhku panna veel hoojooksule, mis näib olevat nõrk paremate tulemuste saavutamiseks.

Vanadest tuusadest valmistasid pettumust G. Sule, R. Kiipsaar, F. Issak, tagasiminekut näitas ka K. Ivanov. Sule stiil on käest ära, oda lend väga madal ning senise tugeva hoovõtu asemel oli see nüüd palju lühem. 75 m mehelt 60 m ümber olevad visked on siiski liialt napid. Näib, et Sulel on iga kevadel tublisti tegemist enne kui viskestiili „nõksu“ jälle kätte saab. Kiipsaare ebaõnnestumine põhjeneb küll

Vaipade ja lõngade eriäri

F-ma

„Vaip-Lõng“

Tallinn, Vene 13, tel. 421-20

müüb suures valikus tuntud headuses

Keila villaketramis- ja kudumistööstuse
koi- ja päikesekindlaid
vaibalõngu

sportlõngu, käsitõulõngu, silmkoe- ja kangalõngu

KAVANDID JA NÕUANNE

püudulikul lati-tehnikal. Tugeva hooga ja hea „stokaga“ oli ta võimeline suuremat kõrgust saavutama, kuid tõi kätega igakord lati maha. K. Ivanov pole veel saavutanud 1. a. kerget jooksu. See tundus liig raskena, mis ilmes ka kaugushüppe juures.

Vanadest esines hästi F. Tungal, kellel on vastu-pidavust juure tulnud. Enne finišit näis, nagu lödven-daks ta asjatult jooksu — vastasel korral oleks taga-järg 0,2—0,4 sek. parem olnud. Pealegi mõjus teisel võistluspäeval segavalt võrdlemisi tugev tuul, mis puhus otse vastu 100 m sirgel.

Hästi esines kõrguses ka Kaldre, ehkki platseerus teiseks. 1.90 ajas ta vägagi napilt maha. Osa hüp-peid teostab tugeva hooga, kuna osadel paneb välja erilist rõhku tugevale tõukele.

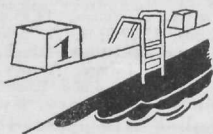
Vanadest-,noortest“ esines A. Hallik sedapuhku kõrgushüppes ja teatejooksu 400 m-is. Esimeses eba-õnnestunult, kuna säärase hüppetiiliga heaks kõr-gushüppajaks saamiseks on vähemaid eeldusi. Eri-list rõhku peaks tema asetama 100—400 m jooksudele. Tema tugeva ehitusega kehale ja suurele pikkusele oleksid need talle väga sobivad distantsid. Koos Nur-gaga võime saada parima paari, mis meil nendel dis-tantsidel on olnud. Veetõusmest lootsin natuke enam. Ta on vahest natuke palju kaalu juure võtnud ning jooks ei olnud enam nii sultav kui möödunud sügisel. Tema oleks võinud võita 800 m, kui oleks esimese ringi katnud kiiremini. Lootes oma lõpuspurdile, tuli tal selles pettuda. Samuti rohkem lootsin ka tema partnerist E. Hurdast. Tal tuleks erilist rõhku ase-tada lõppkiirusele, mis on hädavajaline keskmaade jooksjaille.

Teised meie võistlejad esinesid enam-vähem loo-tuste kohaselt. Üldiselt tundub, et meie meeskond ei ole juunis veel saavutanud seda taset, mida näitavad tavaliselt sügise poole. Sellepärast tuleks võib-olla kaalumisele võtta Soomega maavõistluse pidamine sü-gise poole, millal suudaksime nendega võistelda palju tasavägisemalt ja sellele väärtuslikule maavõistlusele pinevust juure anda.

Veel eriti rõõmustavana tuleb mainida seda, et organisatsiooniliselt on meeskonna koosseis tunduvalt laienenud. Kui enne moodustasid meeskonna peami-selt Kalev ja ASK, kellele lisaks võeti 1—2 sportlast ÜENÜTO-st ja Politsei Spordiringist, siis nüüd on mehi 8-st organisatsioonist, misjuures provints on võrdlemisi tugevasti esindatud. Näib, et end. eriala-õpetaja E. Tamme töö tulemused hakkavad ikka roh-kem ja rohkem silma paistma. Võib isegi öelda, et tema „erru“-minek enne olümpiat ja kesk hoogsat tõusu-ajajärku ning kergejõustiku ettevalmistuse juh-timise usaldamine uutesse kättesse võib mõjuda pidur-davalt.

Soomlastest paistis eriti silma nende 3000 m mees Tuominen, kellest edaspidi võime kuulda veel paljugi. Edasi vennad Salovaaranad, kes oma väikesele kasvule vaatamata jooksid ladusalt ja hästi. Meie meestel tuli imetleda, kuidas soomlased suutsid nende eest ära joosta. Olümpiavõitja Salminen oma vanuse kohta jooksis väga hästi, ehkki tema sammus tundub juba rohkem raskepärasust, võrreldes noortega.

Eriti tagasi on läinud nende hõbemedalimees Bärhund, kelle tõuke olid kuni 2 m alla oma parima aja tagajärgi. Isegi pealtvaatajaskond jälgis teda ebasõbralikult. Teistest „asketest“ meestest olid väga stabiilsed vasara-lootus Veirillä. Hüppajatest meelejäävam oli kõrgushüppaja Nicklen, kes oma lü-hidavõitu kasvule vaatamata hüppas kergelt ja ilu-salt. Näib, et temagi paremad tulemused on veel ees.

Maailma kergejõustiku-peegel

Sakslane Rudi Harbig on üllatanud võimsa maailmarekordiga 800 m-is. Saksa-Itaalia maavõistlusel Milanos kattis ta distantsi ajaga 1.46,6! Juba läinud aastal alustas ta võitlust maailmarekordi saamiseks oma nimele, kuid esialgu ei õnnestunud tal pääseda alla 1.50,0. Alles käesoleval kuul peetud Saksa meistrivõistlustel saavutas ta esmakordselt aja alla 1.50,0 — nimelt 1.49,4. Sellest hoolimata oli ootamata, et vaevalt nädal hiljem jooksis 1.46,6. See aeg on täpselt 3 sekundi võrra parem ametlikust maailmarekordist, mis 1937. a. saadik on ameeriklase Elroy Robinsoni nimel. L. a. küll inglane S. C. Wooderson jooksis 1.48,4, kuid võrdlusena ei tule see tõsiselt kaalumisele, kuna Woodersoni aitasid jooksul „palgatud“ vedajad, kes hoidsid talle siseraja vabana. Harbig saavutas aga oma maailmarekordi konkurentsis itaallase Lanzi ja teistega.

Uue maailmarekordi puhul pole huvituseta veidi meenutada 800 m maailmarekordi värskeimat ajalugu. Esimese inimesena jooksis alla 1.50,0 inglane T. Hampson, kes Los Angelesis tuli olümpiavõitjaks ajaga 1.49,8. Tol ajal peeti isegi 1.50,0 saavutamist inimvõimetele piiriks, ja kui enne Los Angelesi olümpiat Ameerikast telegrafeeriti, et Ben Eastman olevat joosnud ajaks 1.50,0, siis peeti seda olümpia-eelseks bluffiks. Inglise Hampsoni rekord püsis ületamatuna ühe olümpiaadi, s. o. 4 aastat, kuni 1936. a. pärast olümpiamängusid Glenn Cunningham jooksis Euroopas 1.49,7, millist tagajärge aasta hiljemini parandas 0,1 sek. võrra E. Robinson.

800 m maailmarekord on kord varemaltki olnud sakslaste nimel. See oli 1926. a., millal dr. Otto Peltzer võimsas vormis olles võitis inglase Lowe ja jooksis uue maailmarekordi. Samal aastal lõi ta 1500 m-is ka Nurmit ning viimase maailmarekordi. Amsterdamis olümpiaks oli aga Peltzer vajunud alavormi ega pääsenud isegi kuue esimese hulka. Kas R. Harbig suudab kroonida oma toredat maailmarekordi ka olümpiavõitjaks tulekuga Helsingis, on siiski raske ennustada. Sakslastel pole tavaliselt vedanud olümpiamängudel, kuigi nad just enne neid on püstitanud maailmarekordide. Praegugi arvatakse, et suurimaks pretendendiks Helsingi olümpial on neeger John Borican.

Uueks Euroopa ja Soome rekordiks kolmikhüppes on O. Rajasaari hiljuti püstitatud 15.52. Juba ainult see number on endast huvitav. Maailma esimeseks võimsaks kolmikhüppajaks nimetatud USA iirlane Dan Ahearne hoidis püsivalt oma nimel maailmarekordi just sama tagajärgiga. Alles Amsterdamis olümpiamängudel õnnestus austraallasel Winteril seda tagajärge korrata. Samal ajal oli kogu aeg maailmarekordi atakeerinud soomlane V. Tuulos, kelle nimel kuni Rajasaare nüüdse uue rekordini oli eurooparekord 15.48-ga. V. Tuulos oli vahepeal pikemat aega maailma parim kolmikhüppaja, kuid maailmarekord jäi talle saavutamatuks. Nüüd on küll teine soomlane korranud Tuulose aegset maailmarekordi, kuid tänapäeva maailmarekord on jaapanlaste poolt kruvitud juba 16 meetrile.

Oskar Lutz pole pärast vasaraheite maailmarekordi püstitamist enam üldse küündinud lähedalegi oma võimsale tippmargile. Saksa meistrivõistlustel jäi ta koguni neljandaks. Neljaks esimeseks olid: Blask 57.17, Storch 55.73, Hein 55.57 ja Lutz 54.29. Maailmarekordimeest pole kaaluvamatel maavõistlustel üldse võetud Saksa rahvusmeeskonda. Pärast 59.07 saavutamist kirjutasid Saksa lehed, et Lutzi tagajärje esitamine kinnitamiseks maailmarekordina võib seni viibida, kuni ta võistluses Blaski ja Heiniga on tõendanud oma suuri võimeid. Seni ta pole seda suutnud.

Lubavam mees näib olevat Storch. Ta on tänava heitnud üle 57 m ja on lisaks võitnud teistel võistlustel Blaski.

KUUST KUUSSE

Võit Leedu üle, kaotus Soomele

Kaks kergejõustiku-maavõistlust risti vastupidiste lõpptulemustega

Nagu tasakaalustuseks sellele, et Soomele kaotasime kergejõustikus kõigi aegade suurimalt, võitisime Leedu kõigi aegade suurimalt. Leedu kaotas 11. ja 12. juulil s. a. Tallinnas peetud 3. kergejõustiku-maavõistlusel 58½:121½, seega 63-punktilise vahega. Eesti poolt oli isegi ülekohtune esineda Leedu vastu peagu täiel määral A-garnituuriga, kui võit oli juba ette igati kindel. 17-st alast 15-nel Eesti sai esikohad, seejuures kümnel alal kaksikvõidud. Leedu võitis ainult lühima ja pikima jooksu, s. o. 100 ja 10.000 m. Teised

Esimeseks maailmarekordiks, mis on joostud Helsingi olümpiastaadionil, on Taisto Mäki' vägev aeg 5000 m-is — 14.08,8. Selle jooksis ta 16. juunil. Ka teiseks jäänud Kauko Pekuri aeg oli alla endist maailmarekordi, nimelt 14.16,2, kuna Lauri Lehtise maailmarekord, püstitatuna 1936. a., oli 14.17,0.

Pildil Taisto Mäki lõpp-pingutus finiši purustamisel uue mailmarekordi puhul.

kohad võitis Leedu 2 alal: 5000 m ja kolmikhüpe, lisaks jagades teist kohta odaviskes. Ühelgi alal ei jäänud eestlast viimaseks.

Maavõistluse tehnilistest tulemustest on välja tõsta A. Kreegi uut kuulirekordi 16.28. Paar päeva enne seda oli Kreek täpselt sama tulemuse tõrganud Tapal. Veel varemini on ta Tartus näidanud 16.06 ja Viljandis 16.00. Seega on ta tänavu stabiilsemalt 16 m vormis kui eelmisel aastal. Eesti rekordid korrati 110 m tõkkejooksus J. Talmre (15,3) ja 400 m-is E. Nurga (50,3) poolt. Veel on välja tõsta O. Salumi kolmikhüpet 14.49, mis on Eesti kõigi aegade teine mark sel alal, ja A. Halliku 50,4 400 m-is.

Tehnilised tulemused kujunesid järgmisteks:

- 100 m** — 1. Preisas (Leedu) 11,4; 2. Aumere (Eesti) 11,5; 3. Ivanov (Eesti) 11,6; 4. Kaslauskas (Leedu) 11,6.
800 m — 1. Veetõusme (Eesti) 1.57,8; 2. Hurt (Eesti) 1.58,0; 3. Malcius (Leedu) 2.07,2; 4. Liutkus (Leedu) 2.07,8.
Kuul — 1. Kreek (Eesti) 16.28 — uus Eesti rekord; 2. Mahlstein (Eesti) 14.65; 3. Jankunas (Leedu) 12.65; 4. Puskunigis (Leedu) 12.48.
Kaugus — 1. Kink (Eesti) 6.75; 2. Ivanov (Eesti) 6.35; 3. Kugelis (Leedu) 6.33; 4. Kondrackas (Leedu) 6.10.
5000 m — 1. Prööm (Eesti) 15.32,4; 2. Vietrinas (Leedu) 15.41,8; 3. Saar (Eesti) 15.50,0; 4. Kalpokas (Leedu) 16.28,0.
400 m — 1. E. Nurk (Eesti) 50,3 — Eesti rekordi kordamine; 2. Hallik (Eesti) 50,4; 3. Chembergas (Leedu) 53,7; 4. Kugelis (Leedu) 55,4.
Teivas — 1. Kiipsaar (Eesti) 3.65; 2. Adamson (Eesti) 3.65; 3. Sakalauska (Leedu) 3.50; 4. Sackus (Leedu) 3.10.
Oda — 1. Sule (Eesti) 66.97; 2./3. Joh. Hallik (Eesti) ja Tamulynas (Leedu) 57.05; 4. Puskunigis 52.36.
4×100 m — 1. Eesti (Ivanov, Talmre, Aumere, Pikker) 43 sek.; 2. Leedu 45,8.
110 m tõkkejooks: 1. J. Talmre (Eesti) 15,3; 2. H. Arvo (Eesti) 17,0; 3. Sackus (Leedu) 17,5.
Kolmik: 1. O. Salum (Eesti) 14.49; 2. Kondrackas (Leedu) 13.86; 3. H. Kink (Eesti) 13.12; 4. Kasulius (Leedu) 11.96.
10.000 m: 1. Vietrinas (Leedu) 32.54,0; 2. R. Kalm (Eesti) 33.10,6; 3. R. Külme (Eesti) 33.58,0; 4. Liutkus (Leedu) 34.04.
100+200+300+400 m: 1. Eesti — Aumere, Ivanov, Kalam, Veetõusme — 2.03,2; 2. Leedu 2.08,4.
200 m: 1. A. Hallik (Eesti) 23,3; 2. H. Aumere (Eesti) 23,3; 3. Preisas (Leedu) 23,8; 4. Kaslauskas (Leedu).
1500 m: 1. F. Tungal (Eesti) 4.07,0; 2. O. Juhansoo (Eesti) 4.08,8; 3. Malcius (Leedu) 4.19,2; 4. Kalpokas (Leedu) 4.21,0.
Kõrgus: 1. ja 2. O. Kaldre ja A. Kuuse (Eesti) 180; 3. Komaras (Leedu) 175; 4. Kasulius (Leedu) 1,75.
Ketas: 1. P. Määrits (Eesti) 45.30; 2. A. Kreek (Eesti) 44.30; 3. Tamulynas (Leedu) 38.68; 4. Jankunas (Leedu) 37.45.

Maavõistlusel Soome vastu Kouvolas Eesti tuli esikohale 18-st alast ainult kolmel: 400 m, teivas ja kuul, misjuures kuulitõukes saavutati koguni kaksikvõit. Soome võitis 118:74, seega 44-punktilise vahega. Kuna selle maavõistluse kohta on käesolevas numbris mujal eraldi kirjutus, siis siinkohal toome lisaks veel ainult tehnilised tulemused:

- 100 m**: 1. Alpo Savolainen, Soome, 10,8; 2. V. Miettinen, Soome, 1½ m jär.; 3. H. Aumere, Eesti; 4. K. Pikker, Eesti.
200 m: 1. V. Miettinen, Soome, 22,9; 2. M. Määttänen, Soome, 1,3 m jär.; 3. H. Aumere, Eesti; 4. K. Ivanov, Eesti.
400 m: 1. E. Nurk, Eesti, 50,8; 2. M. Merisavo, Soome, 50,9; 3. V. Kalam, Eesti, 51,8; 4. A. Salmela, Soome, 51,9.
800 m: 1. J. Vallikari, Soome, 1.56,8; 2. E. Veetõusme, Eesti, 1.57,2; 3. Aarniala, Soome, 1.58,4; 4. E. Hurt, Eesti, 2.00,5.
1500 m: 1. Martti Salovaara, Soome, 3.58,0; 2. Pentti Salovaara, Soome, 3.59,2; 3. F. Tungal, Eesti, 4.03,2; 4. O. Juhansoo, Eesti, 4.04,0.
3000 m: 1. V. Tuominen, Soome, 8.30,0; 2. T. Kurkki, Soome, 8.37,2; 3. E. Prööm, Eesti, 8.59,8; 4. R. Kalm, Eesti, 9.19,4.
5000 m: 1. Salminen, Soome, 14.45,8; 2. V. Heino, Soome, 14.47,2; 3. E. Prööm, Eesti, 15.27,0; 4. A. Saar, Eesti, 16.00,8.
4×100 m: 1. Soome (Miettinen, Lindberg, Simola, Alpo Savolainen) 43,4; 2. Eesti (Pikker, Talmre, Aumere, Ivanov) 43,9.
100+200+300+400 m: 1. Soome (Simola, Savolainen, Lindberg, Merisavo) 2.02,0; 2. Eesti (Ivanov, Aumere, Kalam, Hallik) 2.02,3.
110 m tõkkeid: 1. T. Pällo, Soome, 15,3; 2. J. Talmre, Eesti, 2,3 m jär.; 3. N. Fabricius, Soome, 2,9 m jär.; 4. H. Arvo, Eesti.

Kõrgus: 1. N. Nicklén, Soome, 1.86; 2. O. Kaldre, Eesti, 1.86; 3. G. Tallgren, Soome, 1.81; 4. A. Hallik, Eesti, 1.75.
Kaugus: 1. B. Lindberg, Soome, 6.92; 2. M. Suovarjo, Soome, 6.90; 3. H. Kink, Eesti, 6.76; 4. K. Ivanov, Eesti, 6.74.
Kolmik: 1. H. Sonck, Soome, 14.48; 2. H. Kink, Eesti, 13.90; 3. J. Vakkari, Soome, 13.77; 4. E. Järvel, Soome, 13.56.
Teivas: 1. A. Adanson, Eesti, 3.80; 2. P. Hopea, Soome, 3.80; 3. R. Kiipsaar, Eesti, 3.70; 4. J. Koivurinta, Soome, 3.60.
Kuul: 1. A. Kreek, Eesti, 15.73; 2. A. Mahlstein, Eesti, 15.45; 3. R. Backman, Soome, 15.13; 4. S. Bärhund, Soome, 15.06.
Ketas: 1. V. Hänninen, Soome, 46.32; 2. A. Kreek, Eesti, 43.64; 3. R. Backman, Soome, 42.32; 4. A. Mahlstein, Eesti, 39.41.
Oda: 1. M. Mikkola, Soome, 67.40; 2. F. Issak, Eesti, 64.54; 3. O. Hietanen, Soome 64.14; 4. G. Sule, Eesti, 63.25.
Vasar: 1. U. Veirilä, Soome, 52.92; 2. O. Linnaste, Eesti, 52.42; 3. E. Rahikainen, Soome, 48.59; 4. A. Mahlstein, Eesti, 47.66.

Tubli vastupanu Saksale Kolmandal jalgpallimaavõistlusel Saksaga Eesti kaotas ainult 0:2

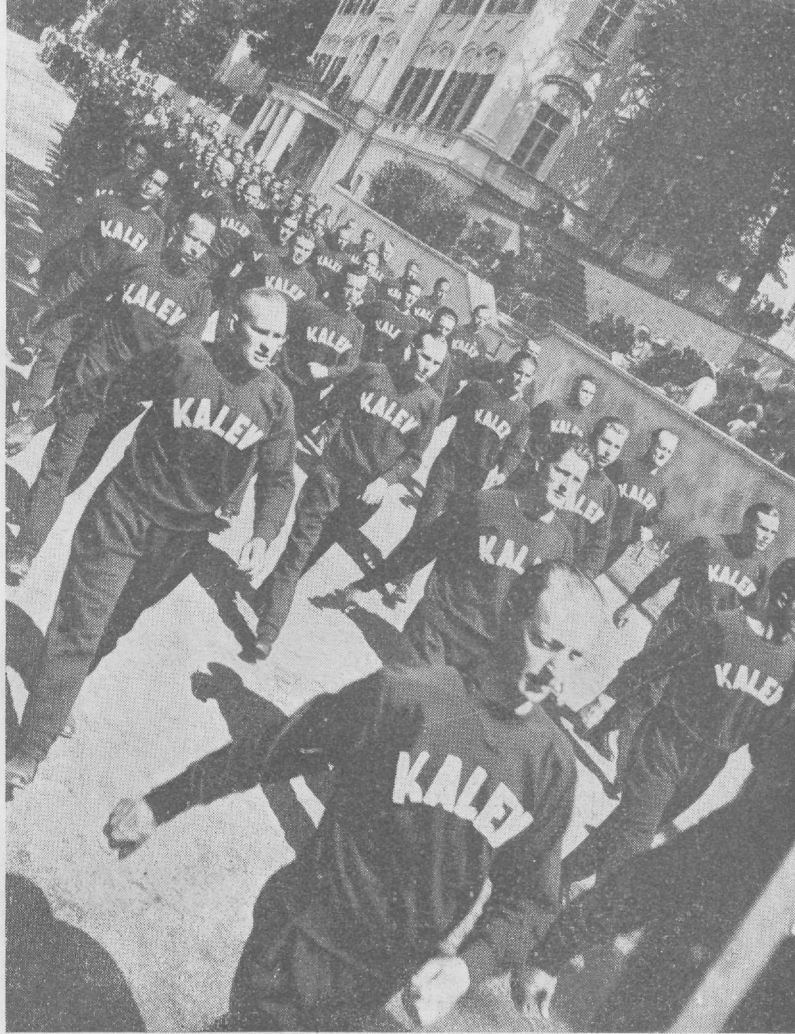
Järjekorras kolmas jalgpallimaavõistlus Saksaga, peetuna 29. juunil s. a. Tallinnas, ettearvatult ei toonud meile võitu, mis selle saabumise puhul olnuks suurim sensatsioon. Just enne maavõistlust Eesti pinnal oli Saksa võitnud Norra 4:0 ja Daani 2:0, millega igati oli tõendanud oma löögivõimsust. Tallinnas saavutas ta maavõistluse lõpptulemuseks 2:0, mis Eestile oli paremaks tulemuseks kui Saksale.

On kaksipidi arvamisi selle kohta, kuidas numbriline tulemus vastas maavõistluse tegelikule käigule. Ühede arvamisel oli Eesti kaheväravaline kaotus küll igati kohal, kuid see pidanuks olema 1:3. Nii palju kordi käiski pall võrgus, kuid kummalegi üks kord määrustega mittesobivalt. Teiste arvamisel oli resultaat täiesti oma kohal ja vastas jõudude vahekorrale. Kolmandad lähevad aga kaugemale ja leiavad, et 0:2-kaotus oli meile eriti vastu võetav seetõttu, et Saksa väärinuks mängu käigule vastavalt veidi suuremat võitu. Nende põhjenduseks on, et Eesti edurivi tegi pealelööke Saksa värava suunas napilt, kuna seevastu Eesti väravas pidi E. Tipner näitama jälle kord hiilgemängu skoori hoidmiseks meie suhtes tagasihoidlikuna. Mis puutub Tipnerisse, siis oligi ta meie hiilgavam mängija sellel maavõistlusel, nagu seda omakorda lausub ka Saksa üksmeelne kriitika.

Muuseas: Evald Tipner pühitses selle maavõistlusega 15. a. juubelit mängimises rahvusmeeskonnas. Debüüdi sooritas ta 3. juunil 1924. a. Pariisis, kus Eesti erakordsenä pidas maavõistluse Iiriga (1:3). Nendest, kes temaga koos pidasid selle maavõistluse, pole enam ühtki tegev-mängijate ridades. Tipneri juubel jääbki vist ainulaadseks, mispärast oleks väärinud suuremat hindamist.

Tagasi tulles Eesti-Saksa 3. maavõistluse juure, mida kohtunikuna hästi sooritas Läti omaaegne parim värava-vaht ja Tipneri suur rivaal A. Jürgens, olgu märgitud, et tehniliselt olid sakslased tunduvalt paremad, mille tõttu selle tasakaalustamiseks jäi eestlaste ainsaks relvaks püüdlikkus. See kandis vilja, kui veel arvesse võtta, et Saksa lõpetas Tallinnas oma seekordse jalgpallihooaja ja oli seetõttu rohkem tulpinud erilise särtsukuse demonstreerimiseks. Tema edurivi tegi siiski nõeltevaid pealelööke, kuigi seda edurivi ei saanud just pidada meeskonna parimaks osaks. Ennemini olid seda tagumised liinid, kes suurel määral hoidsid ülal Saksa rünnakuid. Kogu meeskond hiilgas aga puhta pallikäsitusega, misjuures meile eriti silma torkas hea peagamäng. Eesti meeskond esines läbilööke hästi, kuigi edurivi jäi muu meeskonna varju. Seekord ei tohi seda aga võtta meil tavaliseks kujunenud kombeks edurivi nõrgalt atesteerida, sest edurivi oli sunnitud varju jääma, kuna Saksa vallutas niivõrd rohkem mängu ja oli niivõrd rohkem rünnakuil, et meie edurivile langes kaitsetööst tavaliselt suurem osa ja et meie tagaliinid said edurivi toetada tavalisest vähem.

Maavõistluse kaks väravat jagunesid võrdselt mõlemale poolajale. Esimene värav tuli 35. minutil pä Leheri lööduna, kes hankis vh Piisangu eest outimineva palli ja selle

Kalevlaste suur pere Eesti mängude puhul defileerimas Vabariigi Presidendile Kadrioru lossi ees

veidi ootamatult läkitas väravale suure nurga all. Teise värava löi 60. min. ps Schaletzki.

Maavõistlus Saksaga jääb Eestile tänava Tallinnas peetavatest vähesteks. Leeduga Tallinnas ettenähtud maavõistlus on leedulaste soovil lükatud edasi sügisele, teised maavõistlused peetakse väljaspool Tallinna, kas välismaal või mujal (Eesti-Soome B-maavõistlus Pärnus).

Estonia jälle Eesti meister Selgusetus ühe matschi suhtes

1938/39. a. meistrivõistlused liiduklassi jalgpallis on lõppenud ja ka mitte lõppenud. On selgunud meister ja on selgunud liiduklassist väljalangejad, kuid täpset paremusjärjestust teiste suhtes ei saa varemni koostada, kui selgub seni pidamata TJK-Tervise matschi saatus. Olles pääsmatult välja langenud liiduklassist, pole Tervis avaldanud kuigi suurt huvi matschiks TJK-ga, pealegi kui ka selle võitmine ei anna talle kasu. Ta ongi teatanud kavatsusest loobuda sellest matschist, kuid hiljemini on kuulnud, et sooritab selle siiski. Seniks, kuni pole saadud lõplik selgus pidamata matschi suhtes, puudub E. Spordilehel võimalus avaldada täit ülevaadet ja kokkuvõtet peetud meistrivõistlustest. Teeme seda järgmises numbris.

Küll aga saame märkida, et viiendat korda järjest on Eesti meistriks tulnud Estonia. See on ainulaadne rekord Eesti jalgpalli ajaloos. A klassi on tagasi langenud NTHK ja Tervis.

Eesti kergejõustiku edetabel

17. VII 1939

100 m.

- 11,0 R. Toomsalu, Kalev.
- 11,0 K. Ivanov, Kalev.
- 11,1 G. Vuht, Kalev.
- 11,1 H. Aumere, Kalev.
- 11,2 J. Talmre, Kalev.
- 11,2 K. Pikker, Sakala.
- 11,2 A. Hallik, ÜENÜTO.

200 m.

- 22,5 R. Toomsalu, Kalev.
- 23,2 H. Aumere, Kalev.
- 23,2 K. Ivanov, Kalev.
- 23,3 K. Pikker, Sakala.
- 23,3 A. Hallik, ÜENÜTO.
- 23,3 H. Kink, Kalevilina NMKÜ.
- 23,5 J. Talmre, Kalev.

400 m.

- 50,3 E. Nurk, Kalev.
- 50,4 A. Hallik, ÜENÜTO.
- 51,3 V. Kalam, Sakala.
- 51,9 E. Veetõusme, Kalev.
- 52,3 H. Arvo, Sakala.
- 52,4 V. Sibul, ÜENÜTO.

800 m.

- 1:57,2 E. Veetõusme, Kalev.
- 1:58,0 E. Hurt, ÜENÜTO.
- 2:00,1 E. Vill, Sakala.
- 2:00,7 F. Tungal, ÜENÜTO.
- 2:01,6 E. Piisang, ÜENÜTO.

1000 m.

- 2:35,8 F. Tungal, ÜENÜTO.
- 2:38,4 E. Piisang, ÜENÜTO.

1500 m.

- 4:03,1 E. Veetõusme, Kalev.
- 4:03,2 F. Tungal, ÜENÜTO.
- 4:04,0 O. Juhansoo, Pärnu Kalev.
- 4:08,6 E. Prööm, Kalev.
- 4:08,8 R. Uba, Kalev.

3000 m.

- 8:59,8 E. Prööm, Kalev.
- 9:11,4 R. Resnis, Nõmme ÜENÜ.
- 9:19,4 R. Kalm, Sakala.

5000 m.

- 15:25,4 E. Prööm, Kalev.
- 15:35,0 A. Saar, Tartu Kalev.
- 15:36,4 R. Kalm, Sakala.
- 15:41,2 R. Resnis, Nõmme ÜENÜ.
- 15:48,6 J. Antje, Järvapojad.
- 15:51,2 E. Sepp, Ambla SR.

10.000 m.

- 33:10,6 R. Kalm, Sakala.
- 33:58,0 A. Külm, Sakala.
- 34:02,8 R. Lulla, ASK.
- 34:27,4 A. Rammul, Peravalla ÜENÜ.
- 35:12,6 J. Perv, Tartu Kalev.

110 m tõkkeid.

- 15,3 J. Talmre, Kalev.
- 16,3 V. Peterson, ASK.
- 16,4 R. Toomsalu, Kalev.
- 16,8 H. Arvo, Sakala.

Aleksander Kreegi nimel on tänavune parim kergejõustiku-märk — kuuli 16.28, mis uus Eesti rekord ja lisaks Euroopa tänavune rekord kuni selle ületamiseni Kreegi enda või sakslaste poolt

Kõrgus.

- 1.86 O. Kaldre, ÜENÜTO.
- 1.85 A. Kuuse, ÜENÜTO.
- 1.83 E. Levikov, HM.
- 1.80 H. Koik, Sakala.
- 1.80 V. Luuri, Rakvere ÜENÜ.
- 1.80 E. Järvel, ASK.
- 1.80 A. Hallik, ÜENÜTO.

Kaugus.

- 7.25 R. Toomsalu, Kalev.
- 6.88 K. Ivanov, Kalev.
- 6.81 G. Vuht, Kalev.
- 6.81 H. Kink, Kalevilina NMKÜ.
- 6.76 F. Tarkman, Kiviõli SK.
- 6.75 H. Aumere, Kalev.
- 6.71 E. Kleis, Kalev.

Kolmik.

- 14.49 O. Salum, ÜENÜTO.
- 14.35 R. Toomsalu, Kalev.
- 13.96 T. Öunap, Sakala.
- 13.90 H. Kink, Kalevilina NMKÜ.
- 13.75 H. Kruusamägi, Kalev.
- 13.63 E. Järvel, ASK.

Teivas.

- 3.90 R. Kiipsaar, ASK.
- 3.80 A. Adamson, Kalev.
- 3.60 H. Lindal, Kalev.
- 3.60 H. Koik, Sakala.
- 3.50 E. Viimaa, ASK.
- 3.50 M. Karelson, ASK.

Kuul.

- 16.28 A. Kreek, Kalev.
- 15.45 A. Mahlstein, Järvapojad.
- 14.52 E. Lohk, ÜENÜTO.
- 14.37 A. Tuju, Kalev.
- 14.20 M. Karelson, ASK.
- 14.12 T. Öunap, Sakala.

Ketas.

- 46.73 A. Kreek, Kalev.
- 45.30 P. Määrits, ASK.
- 43.07 E. Kõrboja, Sakala.
- 42.62 E. Lilienthal, Kalev.
- 42.17 O. Erikson, ASK.
- 41.93 A. Erimaa, Torma ÜENÜ.

Oda.

- 72.07 F. Issak, ASK.
- 69.52 G. Sule, ASK.
- 64.42 A. Mägi, ASK.
- 62.93 E. Romeldi, HM.
- 60.19 J. Hallik, Pärnu Kalev.

Vasar.

- 52.42 O. Linnaste, Pärnu Kalev.
- 42.79 H. Tuulik, Nõmme Kalju.
- 39.75 J. Tamm, HM.
- 37.77 R. Raidna, Nõmme ÜENÜ.
- 36.99 K. Sule, ASK.
- 36.31 J. Värnik, Valga ESK.

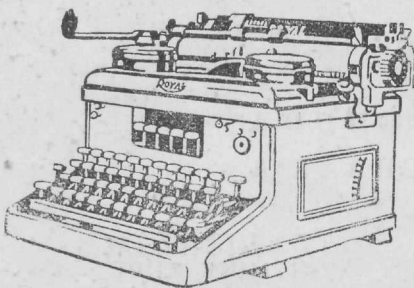
Kas on Teil juba

**Eesti Kehakultuuri Aastaraamat
1939 ?**

Pealadu: Sportbüroo, Harju 48—6.
Postk. 70. Tel. 444-28.

*Suve-, ranna- ja
võimlemiskingad*

Kirjutusmasinad ROYAL
Arvutusmasinad FACIT
Liitmismasinad DALTON
Paljundajad ELLAMS
ja nende tarbed

V^d LOUN & SCHITIKOV

Tallinn, Niguliste 18. Telefon 434-37

KASTI- JA PUUKIUTÖÖSTUS

„STANDARD“

Tallinn, Siimoni tän. 1

Kõnetr. 314-19

Valmistame soodsate hindadega
igasuguseid **PAKK - KASTE**
sise- ja välisturu tarbeks

Eriala ekspordkastid:

õuna-, kartuli-, muna- ja jõhvika-
kastid

Ekspordkastid varustame tellija
soovi kohaselt nõutavate trüki-
tekstidega

Samuti ostame tööstusele tarvis-
minevaid **PROPSE** ja **LAUDU**

„PÄEVALEHT“

ON ISESEISEV, DEMOKRAATLIK JA
ÜLERIIKLIKULT LEVINUIM AJALEHT

SUURIM NING KASULIKEM KUULUTAMISE LEHT EESTIS.
HINNATA KAASANDENA IGAL PÜHAPÄEVAL PILKE JA
NALJALEHT «KRATT»

MEIE KIRJASTUSEL ILMUB

„LASTE RÕÕM“

— EESTI POPULAARSEIM LASTEAJAKIRI

T. E. K.-Ü.

GRAAFIKATÖÖSTUS

ON TÄIELISIM TÖÖSTUS SEL ALAL EESTIS

TRÜKIKODA

KÖITEKODA

TSINKOGRAAFIA

LITOGRAAFIA

OFFSET-TRÜKK

HINNAD KÕIGILE
VASTUVÕETAVAD

TELLIMISTE
TÄITMINE KIIRE

SUURIMAD NING TÄIELISIMAD
RAAMATU- JA KIRJUTUSMATERJALIDE
KAUPLUSED

KIRJANDUSE JA PABERILAOD EESTIS

TALLINNA EESTI KIRJASTUSÜHISUS

TALLINN-EESTI, PIKK T. 2.

OMA TELEF. KESKJAAM 428-83